

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXVII.

Celovec, petek, 13. oktober 1972

Štev. 41 (1578)

Ob eskalaciji nemškega nacionalizma na Koroškem:

»MERA JE ZDAJ POLNA!«

V boju za pravice se bomo koroški Slovenci obrnili tudi na mednarodne forume

V sredo zvečer, na obletnico podpisa skupne Spomenice koroških Slovencev in spričo nevarne zaostritve položaja v deželi, se je v Celovcu zbralo več kot sto odbornikov Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev ter v njih vključenih organizacij na posvetu, kjer so kot predstavniki slovenske narodnostne skupnosti izrazili svojo zaskrbljenost zaradi sedanje eskalacije nemškega nacionalizma ter sklepali o potrebnih ukrepih. Posvet je bil odraz živega zanimanja naših ljudi za dogodke v deželi, bil pa je tudi izraz odločne volje in pripravljenosti, da se za obstoj in nadaljnji razvoj našega življa borimo z vsemi močmi in sredstvi.

Na zborovanju so bili dogodki zadnjih dni in tednov podrobno analizirani ter navedeni številni konkretni primeri zastraševanja ter psihičnega in tudi fizičnega nasilja, ki mu je zdaj izpostavljen slovenski človek na Koroškem. Poudarjeno je bilo, da protizakonita gonja proti dvojezičnim napisom v resnici ni naperjena proti napisnim tablam, marveč proti Slovincem in njihovim pravicam. Zaradi tega se naš človek čuti dejansko ogroženega ter živi v stalnem strahu za varnost življenja in imetja.

Kljub temu pa smo koroški Slovenci tudi v teh nevarnih dneh ohranili treznost ter gre zasluga, da ni prišlo do krvavih spopadov, predvsem nam in nikakor ne varnostnim organom, ki nasprotno so s svojim pasivnim zadržanjem in nerazumljivim dopuščanjem kršenja

zakonov nacionalistične elemente le še vzpodbujali v njihovem kaznivem početju.

Sploh smo koroški Slovenci v vseh teh letih — tako je bilo ugotovljeno na posvetu — pokazali zvrhano mero potrpljenja. Toda zdaj je ta mera polna; zdaj se ne moremo več zadovoljiti z obljubami in lepimi izjavami — zdaj morajo končno slediti tudi dejanja. Ker pa vidimo, da je ob sedanji eskalaciji nemškega nacionalizma prešibka celo vlada, da bi ukrotila nestrpnost, bomo koroški Slovenci prisiljeni iskati pomoč tudi izven naše države, v mednarodni javnosti in pri mednarodnih forumih.

V tej smeri je bila na posvetovanju poudarjena zlasti potreba, da se obrnemo na države podpisnice in sopodpisnice avstrijske državne

pogodbe ter jih opozorimo na neizpolnjena določila člena 7, hkrati pa seznanimo z zadnjimi dogodki na Koroškem. Prav tako pa je bilo govora tudi o možnosti, da bi — kakor svojčas južni Tirolci s pomočjo Avstrije — spravili naš problem pred Združene narode. Sklenjeno je bilo, da tozadevno zaprosimo za podporo Jugoslavijo kot državo matičnega naroda, ki je pristopila k avstrijski državni pogodbi in ima zato ne le pravico marveč dolžnost, da se zavzema za svoje manjšine v Avstriji.

Na mnogih drobnih primerih je bilo opozorjeno na široko razpredeno dejavnost nacionalističnih krogov, ki so se v zadnjem času posluževali tudi zelo nevarnih groženj. Značilen za vse druge naj bo primer neke podjunske vasi, kjer je na predvečer 10. oktobra eden izmed „domovini zvestih“ dovolj jasno in nedvoumno povedal: „Danes morajo pasti zadnje table, potem bomo likvidirali še zadnje partizane in koroško vprašanje bo rešeno!“ Skozi vso razpravo pa se je kot rdeča nit vleklo ime vodilne protislovenske hujšakaške organizacije — Heimatdienst ter je bilo poudarjeno, da bi morali biti zadnji dogodki dovolj resno opozorilo oblastem, da v smislu člena 7 prepovedo take organizacije.

Po drugi strani pa je bilo na posvetovanju izrečeno tudi priznanje

Slovenska vlada protestira

Z dogodki okoli dvojezičnih napisov na Koroškem se je bavila tudi „uradna“ Slovenija — Izvršni svet skupščine SR Slovenije je v tej zadevi 6. oktobra sprejel naslednjo izjavo:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije izraža ogorčenje in zaskrbljenost zaradi stopnjevanja nacionalistične dejavnosti zoper slovensko manjšino na avstrijskem Koroškem in zaradi organiziranih akcij, ki imajo za cilj odstraniti že tako maloštevilne dvojezične napise ter sploh ukiniti dvojezičnost na tem področju. Takšna dejavnost, ki ponekje dobiva že oblike množičnega terorja, ponovno ustvarja ozračje napetosti, ki ogroža ne samo obstoj slovenske manjšine, temveč tudi jugoslovansko-avstrijske odnose in predstavlja nevarnost za mirno in ustvarjalno sožitje v tem delu Evrope.

Tudi tokrat gre za organizirano protislovensko akcijo tistih nacionalističnih organizacij in sil, ki kljub izrecnim določilom državne pogodbe, katera obvezuje Avstrijo, da prepove take organizacije, že desetletja nemoteno delujejo zoper slovensko manjšino. Ti dogodki v celoti potrjujejo upravičenost dosedanjega vztrajnega prizadevanja s strani slovenske manjšine in Jugoslavije, da je treba prepovedati delovanje teh organizacij. Zato sta toliko bolj nerazumljivi sedanja neodločnost in tolerantno obnašanje avstrijskih organov oblasti ob povsem javnem terorju in nasilju nacionalističnih skrajnežev.

Izvršni svet upravičeno pričakuje, da bosta avstrijska zvezna in koroška deželna vlada nemudoma sprejeli učinkovite ukrepe zoper nacionalistične izpade in ekstremistične organizacije in za spoštovanje zakonitosti ter s tem ustvarili pogoje za mirno in varno življenje slovenske manjšine v Avstriji, kot jih to obvezujejo jasna določila 7. člena Državne pogodbe. Končno, gre za spoštovanje osnovnih norm civiliziranega človeštva.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se bo tudi v bodoče prizadeval za razvijanje najširšega sodelovanja z republiko Avstrijo, vendar pa ponovno poudarja, da je najdaljnji razvoj dobrososedskih odnosov spričo nastalega položaja odvisen predvsem od zagotovitve narodnostnih pravic in pogojev za normalno življenje in razvoj slovenske manjšine na Koroškem.

Resolucija sprejeta na posvetu predstavnikov koroških Slovencev

Odborniki Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem ter v njih vključenih organizacij, zbrani na skupnem posvetu dne 11. oktobra 1972 v Celovcu, kot predstavniki slovenske narodnostne skupnosti z ogorčenjem obsojajo od nemških nacionalističnih organizacij organizirane pogrome proti minimalni izvedbi določil državne pogodbe o dvojezičnih topografskih označbah in napisih ter proti pravicam slovenskega prebivalstva kot manjšine na sploh, kakršne smo doživljali zadnje dni na Koroškem.

Ob eskalaciji nemškega nacionalizma, ob številnih nedvoumih grožnjah proti slovenski narodnostni skupnosti in njenim članom, ob hujškanju proti najvišjim predstavnikom zvezne in deželne vlade ter ob uporabi proti oblastnim ukrepom in proti zakonu v prisotnosti policije, ne da bi le-ta ukrepala, se koroški Slovenci upravičeno čutimo ogroženi glede varnosti življenja in imetja. Nasilje in vzdušje sta silo podobni situaciji v letih 1934 do 1938, ki je potem privedla do nacističnega prevrata, do likvidacije avstrijske države in do poskusa fizične iztrebitve koroških Slovencev.

Koroški Slovenci smo dogodke zadnjih dni na Koroškem točno spremljali in z veliko zaskrbljenostjo ugotovili, da je državna oblast s pasivnim zadržanjem te izgrede več ali manj tolerirala in da so to nezakonito početje podpirali tudi neodvisni tisk in listi opozicionalnih strank v deželi.

Kot avstrijski državljani slovenske narodnosti zato apeliramo na vse demokratične sile avstrijskega ljud-

stva, da z nami vred zahtevajo od vlade, da končno z vso odločnostjo ukrepa proti iniciatorjem in krivcem teh pogromov, to je proti nacionalističnim organizacijam, kot so Kärntner Heimatdienst, Abwehrkämpferbund in podobne, ki vse merijo na to, da odvzamejo slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine.

Kakor že vedno v zgodovini, se je topot izkazalo, da na Koroškem vprašanje slovenske narodnostne skupnosti ne rešuje vlada, marveč so ga vzele v zakup poznane nacionalistične organizacije z namenom, da preprečijo sleherno rešitev in ovekovečijo nemir na južni meji naše republike. Tako jim je že 17 let uspelo preprečiti izvedbo določil, ki jih vsebuje v korist slovenske narodnostne skupnosti avstrijska državna pogodba, sedaj pa z zahtevo po referendumu hočejo celo onemogočiti izpolnitev v državni pogodbi prevzete obveznosti v zaščito obstoja in nadaljnjega razvoja slovenske narodnostne skupnosti.

Ob taki situaciji smo koroški Slovenci prisiljeni, da se za dosego svojih pravic poslužimo, kakor svojčas avstrijska manjšina v Južnem Tirolu, možnosti apela na mednarodno javnost in na pristojne mednarodne ustanove. Zbrani odborniki zato pozivajo in pooblaščajo izvršna odbora Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, da čimprej najdejo pravno obliko za uresničitev takega apela na mednarodni forum in da tozadevno zaprosijo za podporo in pomoč državo matičnega naroda SFR Jugoslavijo.

najvišjim predstavnikom države in dežele, zlasti kanclerju Kreiskemu in deželnemu glavarju Simi, ki sta v teh dneh odločno in ostro obsodila nacionalistično gonjo ter se priznala k obveznostim, ki jih ima Avstrija do koroških Slovencev. Prav tako je bila pozitivno ocenjena vloga tistega dela avstrijskega tiska, ki je o zadnjih dogodkih na Koroškem poročal stvarno in objektivno.

Razumljivo pa je bilo na posvetu govora tudi o ponovnih zahtevah po ugotavljanju manjšine ter je

mnenje navzočih posebno dobro zajel tisti stari odbornik iz Roža, ki je naglasil: Koroški Slovenci smo bili že dovoljkrat ugotovljeni; bolje bi bilo, da bi enkrat ugotavljali vse tiste, ki so nam kratili pravice in delali zločine nad nami, da bi jih potem lahko klicali na odgovornost in zahtevali od njih popravilo škode.

Zborovanje predstavnikov koroških Slovencev je bilo zaključeno z izglasovanjem resolucije, ki so jo navzoči soglasno sprejeli.

Koroški Slovenci seznanili široko javnost z našimi vprašanji

Včeraj sta Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev priredila v Celovcu tiskovno konferenco, na katero sta povabila zastopnike avstrijskega in slovenskega tiska, radia in televizije ter dopisnike tujih tiskovnih agencij, da jih seznani s problematiko slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Spričo dogodkov v zadnjih tednih in dneh manjšinsko vprašanje na Koroškem živo zanima široko avstrijsko in tudi mednarodno javnost. To je pokazala tudi včerajšnja tiskovna konferenca na kateri so predstavniki obeh osrednjih slovenskih organizacij izčrpno od-

govarjali na vprašanja številnih novinarjev.

Razumljivo je bilo v središču zanimanja trenutno najbolj aktualno vprašanje dvojezičnih topografskih napisov, kateremu je veljala tudi tema tiskovne konference. Prav tako pa so bili novinarji seznanjeni z vsemi drugimi vprašanji, ki se postavljajo pred našo narodnostno skupnost v zvezi s prizadevanji za popolno izpolnitev obveznosti, ki jih ima Avstrija do svojih manjšin.

Po tiskovni konferenci so se zastopniki tiska odpeljali v Podjuno, da se na lastne oči prepričajo, kako je „rešeno“ določilo državne pogodbe o dvojezičnih napisih.

Odgovornost Avstrije

Razmere na Koroškem postajajo za slovenski življenjski izziv. Priča smo organizirani akciji celotne združene sile desnih in novih nacistov proti Slovincem. Ne gre samo za mazanje in podiranje dvojezičnih tabel s krajevnimi imeni, gre v bistvu za organiziran napad na slovensko manjšino. Saj končno tudi postavitev dvojezičnih napisov ni samo sebi namen, pač pa samo zunanji izraz dolžnosti, ki jo ima Avstrija po državnem sporazumu, da zagotovi Slovincem nemoten obstoj in razvoj. Zato je toliko bolj nesprejemljiva izjava, ki jo je dal včeraj predsednik avstrijske vlade Kreisky, ko je dejal, da najnovejših protislovenskih izpadov na Koroškem ne sodi za ekstremistična dejanja in da ni pristaš mnenja, da je treba udariti po povzročiteljih, vlada bo rajši nabavila nove napisne table.

Zelo kratkovidno, da ne rečemo kaj drugega, je tako stališče do kršitve pravic sloven-

Ob „koroškem nemiru“

„Akcije, katerih namen je odstraniti dvojezične napise — takih akcij je bilo v zadnjem času na Koroškem že precej — je mogoče razumeti kot resen nacionalistični izpad, ki lahko škoduje ugledu Avstrije v svetu“, je minuli teden brez ovinkov povedal ob srečanju s koroškim deželnim glavarjem Simo predsednik avtonomne pokrajine Bozen (Bolzano) in vodja južnotirolske ljudske stranke v Italiji doktor Silvius Magnago.

Medtem so se dogodki na dvojezičnem ozemlju avstrijske Koroške še zaostri: če je ta torko ugledna dunajska „Die Presse“ še zapisala, da „se v času, ko vladata teror in nasilje, dogajanje na Koroškem v svetov-

in so ostali v zgodovini nemškega fašizma znani kot najbolj strupeni. V Avstriji, ki naj nedelljivo“ Koroško ne prva ne druga re- da“, jih je očitno še dosti, ki niso nič pozabili in se nič tudi naučili niso.

Še posebej velja to za Koroško, kjer se za pogrevanje starih sporov zavzemajo predvsem fisti, ki jim kljub boju za „eno in nedelljivo“ Koroško ne prva ne druga republika nikoli nista bili prava rešitev. To so fisti (kot je zapisala „Die Presse“), ki „napak mislijo, da je plebiscit leta 1920 odločil vse in da je dvojezičnost danes pač nepotrebnost“.

To so tisti, ki so zoper Avstrijo in njen

Dogodki na Koroškem v ogledalu slovenskega tiska

skega življa. Kakor da bi obnovljene napisne table, ki bodo naslednjo noč spet lahko predmet napadov skrajnežev ob navzočnosti zaščitnikov reda, kot je bil primer doslej, pomenile zadostitev zahtevam Slovincem po enakopravnosti in svobodnem razvoju. Duh in smisel državne pogodbe nikakor ni v tem, da vlada obnavlja podrti napisne table. Njena dolžnost je nič več in nič manj kot popolna zaščita obstoja in razvoja manjšine.

To pa pomeni storiti tisto, čemur se prav predsednik Kreisky odreja — udariti po povzročiteljih in povzročiteljih gonje proti Slovincem. Avstrijska vlada je z državno pogodbo obvezana onemogočiti nastajanje in delovanje takih organizacij, ki so uperjene proti Slovincem. Prav take organizacije, da omenimo samo zloglasni Heimatdienst, pa delujejo na Koroškem že vsa poveljna leta in njihov poglavitni cilj in namen je prav nasilje in teror nad Slovinci. Ni še dolgo tega, ko so prav tisti, ki danes nasilno odstranjujejo napisne table in uganjajo protislovensko gonjo, javno razglasili, kako ne bodo odnehal z bojem, dokler ne bo na Koroškem samo en narod, se pravi, dokler Slovinci ne bodo iztrebljeni. In če danes, spričo očitnega in organiziranega napada na slovenski življenjski izziv, predsednik zvezne vlade Kreisky dejansko odreja zaščito, ki jo je vlada dolžna dati slovenski manjšini, in ko predsednik deželne vlade Koroške, Hans Sima, samo poziva ke strpnosti, oblast pa ne ukrene ničesar učinkovitega proti kršiteljem avstrijske državne pogodbe, je to samo dokaz, da nosijo uradni predstavniki avstrijske republike odgovornost za stanje, kakršno je danes na Koroškem.

Primorski dnevnik, Trst, 7. 10. 1972

LEGLO HUJSKANJA

Kancler Kreisky je v pogovoru s časnikarji o najnovejšem položaju v južni Koroški izjavil, da „ne sodi med tiste, ki mislijo, da je treba takoj spočetka udariti“. „Raje bomo kupili več tabel za oznako krajev,“ je dobesedno dejal.

V bistvu gre za reagiranje na določeno mnenje, da bi bilo treba izpolnitev določil sprejetega zakona o uvedbi dvojezičnih napisov v 205 južnokoroških krajih in zaselkih, ki ga skušajo zavreti šovinistični velikomemski krogi z mazaškimi akcijami ter grožnjami zoper koroške Slovence in samo deželno vladno, zjamčiti še z ostrejšimi varnostnimi ukrepi. Slednjič gre za kršitev v parlamentu z večino (če-tudi samo socialistično) sprejetega zakonskega akta!

Ni dvoma, da si nihče ne želi takega „obsednega stanja“, saj bi tako ravnanje dajalo krščanskodemokratski in svobodnjaški opoziciji novo gradivo za obtožbe o „policijskem režimu“ socialistične vlade. Vendar bi bilo zelo primerno, da bi se prav varnostni organi enkrat lotili fistih legel „rodoljubnih protestov“ v najnovejših oblikah, ki bi jih oblasti spričo stalnega protislovenskega in protimanjšinskega delovanja morale prepovedati že v duhu 7. člena državne pogodbe, pa se jih doslej ni nihče dotaknil. Ugovor, češ da bi s formalno prepovedjo delovanja npr. nosilca take miselnosti Kaerntner Heimatdienta ne dosegli ničesar, ker bi se isti ljudje pojavili v novi organizaciji na videz zelo demokratičnim statusu, ne drži, saj organizacije sestavljajo ljudje, ki pa so po svojem dosedanjem doslednem protimanjšinskem delovanju znani in bi jih bilo treba poklicati na odgovornost.

Dejstvo je, da se velikomemške, protinacistične in šovinistične miselnosti na Koroškem

nem merilo gledano zdi skoraj brezpomembno“, danes ni več tako. Ugotoviti je treba, da na Koroškem prevzema pobudo teror in nasilje. Kajti, kako naj bi drugače imenovali množične akcije civilne nepokorščine večinskega prebivalstva zaradi fistih borih 50 krajevnih dvojezičnih napisov, pri katerih sodeluje podnevi na stotine ljudi (podatek povzemamo iz koroških nemških časnikov), ne da bi se jim skrivil las na glavi. Tolikanj razglašane in kritizirane okrepitve varnostnih sil, ki naj bi zavarovale sporne table, so očitno zaman, napisi so podrti, zamazani, odpeljani, dinamitirani, orožnikom (in ne le orožnikom) pa odkrito grozijo.

To je teror in nasilje.

Kaj bi se zgodilo, če bi bili postavili vseh 205 in ne le tistih 50 napisov, in kaj šele, če bi bil sedmi člen državne pogodbe zares uresničen?

Bojimo se, da se ne bi ponovilo dogajanje iz časov najhujšega nacističnega terorja zoper koroške Slovence. Temeljito organizirani dogodki zadnjih dni dokazujejo, da del avstrijske javnosti nekaterih bistvenih stvari do tega dne še ni spoznal. Očitno je, da ne razume okvira, v katerem je bila Avstrija v načrtih velikih zaveznikov zarisana kot „žrtev nacizma“ in po vojni znova vzpostavljena v mejah izpred anšlusa.

Vzpostavitev avstrijske države po drugi vojni ne pomeni „popolne odveze“ vsega, kar so zagrešili od leta 1933 do vsenemškega poloma tudi avstrijski nacisti, ki so bili

ugled, zoper demokracijo in pravni red, ne pa manjšina, ki kljub vsemu še vedno obstaja in tudi ima pravico do obstoja. Pa ne samo zaradi člena v nekem mednarodnem dokumentu ali zaradi osnovnih načel avstrijske države.

Slovinci so na Koroškem namreč prav toliko doma ali pa še bolj kot nekateri člani večinskega naroda, ki bi Slovence radi zbrisali. Zato naj v Avstriji — posebej pa na Koroškem — nihče ne lomi palic nad manjšino, če hoče enakopravno živeti v avstrijski skupnosti.

Tako skupnost ji je večina v zadnjih petdesetih letih ponovno slovesno obljubila in zagotavljala, pa nikoli uresničila.

Na te obljube so pozabili in hočejo za vselej pozabiti tisti, ki danes burijo duhove po Koroškem. Zmago na plebiscitu leta 1920 in podpis državne pogodbe z vsemi obveznostmi je v celoti podprla vsa avstrijska javnost. Z začudenjem torej poslušamo, kako nekateri kritizirajo ukrepe avstrijske vlade in koroške uprave (nemalo jih je celo iz vrst večinske socialistične stranke), češ javnost ni bila pripravljena na tako popuščanje Beogradu in zlasti Ljubljani.

Odgovornosti za „koroški nemir“ na tej strani, kjer smo bili posebno v zadnjih 15 letih zaradi dobrih odnosov, v mnenju, da bo to navsezadnje koristilo tudi slovenski manjšini v Avstriji, morda preveč popustljivi, ne moremo prevzeti. Nismo hujskali in ne bomo: če bi delali tako, bi ravnali zoper sebe. Toda nihče v Avstriji naj ne misli, da bi se Jugoslavija mogla odpovedati pravicam in dolžnostim, ki jih ima kot sopolisnica državne pogodbe in da se bo, če bo treba, poslužila tudi vseh možnih mednarodno-pravnih poti za zaščito slovenske manjšine.

Prav zaradi tega pa upravičeno pričakujemo tako od zvezne vlade na Dunaju kot od deželne v Celovcu, da bosta vztrajali na začeti poti, ki bo prej ali slej izgladila spore in dejansko postavila most med deželama, ki si ga želimo. Eden od temeljnikov tega mostu je prav gotovo ravnanje s koroškimi Slovinci. Tu, kot drugje, med Beogradom in Ljubljano ni razlike v pogledih in je ne bo.

Delo, Ljubljana, 6. 10. 1972

Besede

Kaj vse je teror in kaj ni, je lahko med teoretičnimi v nekaterih primerih predmet dolgih akademskih razprav, o tem kajpak ni dvoma.

Tisto, kar se je ta teden zgodilo v sosednji Koroški, je bil teror te vrste: jasen, nedvoumen. Jasno je tudi, kdo ga je zakrivil in zakaj.

Šest tisoč kilometrov od tod, v klinično čisti imenitni palači Združenih narodov ob newyorški Vzhodni reki se je pred 48 urami avstrijski zunanji minister Rudolf Kirchschläger v imenu svoje vlade OBVEZAL, da bo kabinet na Dunaju storil VSE POTREBNO za iztrebitev terorizma.

Avstrija je obsojala in obsoja terorizem, je izjavil šef avstrijske diplomacije med razpravo o tem mednarodnem zlu. Pozivam Združene narode, naj se temu uprejo... Proti terorju bi se morali začeti boriti že zdavnaj!

To so lepe besede. Toda premazane in snežne table s slovenskimi napisi na Koroškem so dokaz več, kako lahko je govoriti načelno in pred uglajenim zborom diplomatov, očitno težko pa storiti tisto, kar bi morali.

Zato tisti, ki jih nemanje tabel s slovenskimi napisi žali in ponižuje, ne bodo ploskali plemenitim mislim avstrijskega zunanjega ministra v Združenih narodih v trenutku, ko oblasti te iste države ne store dovolj, da bi zaščitile pravice manjšin (kar bi morale ne samo zaradi obveze v New Yorku, ampak onih iz avstrijske državne pogodbe) in kaznovale tiste, ki te pravice kratijo.

Dnevnik, Ljubljana, 7. 10. 1972

POŠIROKEM SVETU

ZELEZNO. — Minulo nedeljo so na Gradiškanskem bile deželnozborske volitve. Od skupno 167.658 oddanih veljavnih glasov je za SPÖ glasovalo 84.706 volivcev, kar pomeni, da je to doslej največji prirastek glasov socialistične stranke na Gradiškanskem, saj so prejeli nad petdeset odstotkov vseh veljavnih glasov. Za ÖVP je bilo oddanih 77.020 glasov, za FPÖ 5109, medtem ko je KPÖ volilo 610 volivcev. Po mandatih je slika naslednja: SPÖ je kljub pridobitvi na glasovih dobila le 16 mandatov in s tem izgubila 1 sedež v deželnem zboru, ÖVP bo s 15 mandati ostala prav tako močna kot pri zadnjih deželnozborskih volitvah, FPÖ pa je uspelo osvojiti 1 mandat in tako bo spet zastopana v deželnem zboru. SPÖ bo kot relativno najmočnejša stranka spet postavila deželnega glavarja, vendar bo precej bolj odvisna od obeh opozicijskih strank.

SOLNOGRAD. — V glavnem mestu Solnogradskega okraja so minulo nedeljo bile volitve za nov občinski odbor. Socialistična stranka je tam zgubila dva mandata in jih bo imela le še 17, medtem ko je ÖVP s 14 mandati pridobila enega in FPÖ z 9 mandati enega. V Solnogradu je bilo 92.876 volilnih upravičencev, od tega je bilo oddanih 65.002 veljavnih glasov, od teh je na SPÖ odpadlo 26.406 (pri zadnjih volitvah 30 tisoč 958), na ÖVP 23.161 (20.883), na FPÖ 14.405 (13.463), na KPÖ 815 (990) in na imensko listo 215 glasov.

MOSKVA. — V ponedeljek je poseben odposlanec zahodnonemške vlade Egon Bahr dopotoval v Moskvo, kjer se je pogovarjal o vrsti vprašanj, ki zanimajo zahodnonemško vladno. Egon Bahr se je pogovarjal z zunanjim ministrom Gromikom, s predsednikom vlade Kosiginom in generalnim sekretarjem partije Brežnjevom. Opazovalci menijo, da je pri teh pogovorih šlo za pogodbo o normalizaciji odnosov med Zvezno republiko Nemčijo in Nemško demokratsko republiko, da bi ob prizadevanjih le-teh pomagala tudi Sovjet. zveza.

PARIZ. — Nixonov svetovalec Kissinger se je minulo nedeljo že dvajseti mudil v Parizu, kjer se je sestal na tajnih pogovorih s predstavniki Demokratične republike Vietnam. Tozadevno je ameriški obrambni minister Laird dal zelo optimistično izjavo, da so na pogajanjih „zanemljivo na mirovni poti“. Dejal je, da so sedanja pogajanja „zelo resna, zelo pomembna in zelo občutljiva“, zato ne bi bilo dobro, če bi o tem že vnaprej govorili.

EDMONDON. — Ameriško letalo tipa boeing 707 je postavilo minulo nedeljo nov rekord v letu brez pristanka. Letalo je preletelo razdaljo 12.495 kilometrov od Honoluluja na Havajih do Velike Britanije brez vmesnega pristanka. Rekord v najdaljšem letu brez pristanka je doslej imelo britansko letalo in sicer z 12.131 kilometri. To progo je preletelo od Seattle do Bagdada.

PEKING — BONN. — Ljudska republika Kitajska in Zvezna republika Nemčija sta potem, ko je zahodnonemški zunanji minister Walter Scheel obiskal Peking navezali diplomatske stike. V kratkem bosta izmenjali veleposlanika.

MOSKVA — WASHINGTON. — Vrhovni sovjet Sovjetske zveze je ratificiral sovjetsko-ameriški sporazum o omejitvi oborožitve s strateškim jedrskim orožjem. Predsednik Nixon je v soboto podpisal resolucijo ameriškega kongresa, ki odobrava ta sporazum.

PALESTINA. — Palestinci pripravljajo izredno sejo izvršnega odbora svoje osvobodilne organizacije, na kateri bi razpravljali o predlogu egiptovskega predsednika Sadata, da bi Palestinci postavili začasno vladno.

BEograd. — Ob 80. rojstnem dnevu pisatelja Iva Andriča, ki je pred leti prejel Nobelovo nagrado za književnost, ga je predsednik Tito odlikoval z redom junaka socialističnega dela. V utemeljitvi je rečeno, da je Ivo Andrič obogatil jugoslovansko kulturo z deli, ki imajo izjemno umetniško vrednost.

BEJRUT. — Libanon je svetovno zdravstveno organizacijo prosil, naj pošlje cepivo proti koleri, ker je ta nevarna bolezen izbruhnila v sosednji Siriji. V Damasku so doslej zabeležili 52 obolenj, medtem ko je libanonski minister za zdravstvo zanikal pisanje beirutskega časopisa, da se je bolezen že razširila v severni Libanon ter dejal, da tam doslej še nihče ni zbolel za kolerom.

Vsa slovenska javnost

Ogorčena zaradi divjanja nemških šovinistov na Koroškem

Orgije nemškega šovinizma, ki so v zadnjih tednih zajele Koroško in se v dneh okoli 10. oktobra spet stopnjevale do gnusnih izpadov posredno in neposredno proti tukajšnji slovenski narodnostni skupnosti in njenim pravicam, so povzročile splošno ogorčenje vseh demokratičnih sil v deželi in državi, pa tudi izven njenih meja. Posebno v Sloveniji in Jugoslaviji je prišlo do ostrih protestov tako uradnih forumov kakor tudi najrazličnejših družbeno-političnih dejavnikov. Val ogorčenja je dobesedno zajel vso slovensko javnost — od Koroške preko Trsta in Gorice do matičnega naroda, ki je tudi v teh resnih trenutkih pokazal zaskrbljenost in zanimanje za usodo svojih rojakov v zamejstvu.

Poleg slovenske vlade in SZDL Slovenije (katerih proteste objavljamo na posebnem mestu — op. ured.) so tudi druge politične in družbene organizacije v Sloveniji najostreje obsodile protislovensko gonjo na Koroškem ter preko zveznih organov v Beogradu zahtevale od Avstrije in Koroške, da izpolnita obveznosti iz državne pogodbe, katere sopodpisnica je tudi Jugoslavija.

Vodstvo Zveze komunistov Slovenije je v posebni protestni izjavi z vso odločnostjo protestiralo proti najnovejšim dogodkom na Koroškem, pri katerih gre za organizirano nasilje, ki ga je treba videti v povezavi z drugimi oblikami terorizma v svetu. Prav tako so udeleženci seminarja političnega aktivna ZK na ljubljanski univerzi v pismu, ki so ga poslali koroškemu deželnemu glavarju Simi, protestirali zaradi organiziranih nasilnih dejanj proti slovenski manjšini na Koroškem ter poudarili, da je treba računati „s pobudami izven bilateralnih odnosov“, če manjšini ne bodo priznane vse pravice in če ne bo onemogočeno delovanje nacistično-šovinističnih skupin.

Val ogorčenja je — kakor že povedano — zajel vso slovensko javnost. Iz najrazličnejših krajev Slovenije prihajajo vesti o izrazih protesta. Tako je bilo v Mariboru veliko protestno zborovanje študentov in občanov, ki je izžvenelo v protest, „saj je napad na koroške Slovence napad na nas“, ter v zahtevo, da naj v Avstriji prepovedo vse organizacije, ki delujejo proti Slovincem in njihovim pravicam. V Murški Soboti so predstavniki kulturnega življenja Pomurja poudarili, da oživljena teroristična dejavnost skrajnih nacionalističnih in nacističnih sil na Koroškem ogroža obstoj Slovencev v tem delu Avstrije, „kjer so se z dvojezičnimi napisi le

skromno oddolžili Slovincem za njihove osnovne pravice“. Predsedstvo mestne konference Zveze mladine Slovenije v Ljubljani je zahtevalo, da avstrijske oblasti takoj preprečijo nadaljnje uničevanje dvojezičnih napisov in grožnje Slovincem ter prepovedo dejavnost takšnih organizacij, kot je Heimatsdienst. Na mladinski konferenci v Kopru pa so ugotovili, da je Primorska kot narodnostno mešano ozemlje še posebej prizadeta ob zadnjih dogodkih v Avstriji, kjer še do danes niso zagotovili Slovincem pravic, določenih z državno pogodbo. Poudarili so, da Avstrija s svojo skrajno neodgovorno manjšinsko politiko na svojem ozemlju tudi grobo krši deklaracijo OZN o temeljnih človeških pravicah.

Komisija za odnose z zamejskimi Slovenci pri občinski konferenci

SZDL Radovljica je v zvezi z izgredi nacističnih nasilnikov na Koroškem poslala protestno pismo avstrijskemu generalnemu konzulu v Ljubljani dr. Riesenfeldu; v pismu je rečeno: „Naši občani, ki redno spremljajo dogodke v sosednji deželi Koroški, ne moremo prezreti ravnodušnosti in popustljivosti avstrijskih oblasti do izgrednikov, ki nemoteno, organizirano delujejo zoper Slovence in s tem povzročajo nemir, ne samo med manjšino, temveč tudi pri matičnemu narodu v SR Sloveniji in v SFRJ. Glede na Vaša že znana prizadevanja po zbliževanju med Slovenijo in Koroško pričakujemo tudi tokrat Vaše posredovanje za odločno ukrepanje oblasti, zoper pobudnike neupoštovanja in teptanja 7. člena državne pogodbe in vseh obveznosti, ki zadevajo pravice slovenske narodne skupnosti v Avstriji.“

V pismu republiški konferenci SZDL Slovenije pa je omenjena komisija v imenu vseh družbeno-političnih organizacij naglasila: „Spridno vandalskega početja nacističnih drhali na Koroškem, ki se v zadnjih dneh znašajo nad dvojezičnimi napisi in prete Slovincem s fizičnim obračunavanjem, odločno protesti-

Uradni protesti

V zvezi z zadnjimi protislovenskimi izpadi na Koroškem je prišlo tudi do uradnih diplomatskih korakov Jugoslavije.

● Pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Petrič je povabil k sebi avstrijskega veleposlanika v Beogradu dr. Otta ter mu izrazil globoko zaskrbljenost Jugoslavije zaradi stopnjevanja protislovenske in protijugoslovanske dejavnosti na Koroškem z dvojezičnimi napisi. Poudaril je ogorčenje jugoslovanske javnosti, ker šovinistični in desničarski krogi na Koroškem izvajanje mednarodnih obveznosti Avstrije ovirajo v taki meri, da so neposredno ogroženi interesi slovenske manjšine, kar obremenjuje tudi jugoslovansko-avstrijske odnose. Zahteval je, da avstrijska vlada podvzame odločne ukrepe.

● Jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Vošnjak je obiskal zunanjega ministra dr. Kirchschlägerja in generalnega sekretarja zunanjega ministrstva dr. Wodaka ter jima prav tako izrazil zaskrbljenost in ogorčenje jugoslovanske javnosti zaradi zadnjih protislovenskih in protijugoslovanskih izpadov na Koroškem ter zahteval takojšnje ustrezne ukrepe. Zagotovljeno mu je bilo, da bo avstrijska vlada ukrenila vse potrebno za dosledno izvedbo določil državne pogodbe.

● Jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Lubej pa je obiskal deželnega glavarja Simo ter ga uradno obvestil o zaskrbljenosti Slovenije in slovenske vlade zaradi dogodkov v zvezi z dvojezičnimi napisi. Ob tej priložnosti je poudaril, da Jugoslavija kot matična dežela Slovencev, ki živijo v Avstriji, ne more biti ravnodušna ob nasilju, ki mu je izpostavljena slovenska manjšina na Koroškem. Deželni glavar Sima je o obisku obvestil tudi kanclerja Kreiskega in notranjega ministra Röscha.

ramo proti ravnanju avstrijskih oblasti, ki to dovoljujejo in z ogorčenjem obsojamo ravnodušnost in popustljivost organov, ki so poklicani štiti zakonitost v deželi in preprečevati nasilje nad Slovenci. Vprašujemo se, kako je mogoče, da v državi, ki je dala najvišjega

in najodgovornejšega človeka v OZN, ki je sam pobudnik ukrepov za preprečevanje terorizma, vlada nasilje, podobno onemu v hitlerjevskih časih.“ Komisija je od zveznih organov v Beogradu zahtevala odločne diplomatske korake pri avstrijski vladi, od sredstev javnega obveščanja na celotnem jugoslovanskem prostoru pa, da bi redno in izčrpno obveščali vse narode in narodnosti Jugoslavije o vseh manjšinskih vprašanjih v Avstriji in Italiji.

Take in podobne proteste in zahteve so tudi iz mnogih drugih krajev Slovenije poslali slovenskim in jugoslovanskim oblastem ter koroški in avstrijski vladi. V njih široka slovenska javnost najostreje protestira proti novi gonji nemških šovinistov na Koroškem, zlasti pa izraža svoje ogorčenje tudi zaradi nerazumljivega zadržanja koroških in avstrijskih oblasti, ki — kakor že vedno v preteklosti — mirno dopuščajo rovarjenje teh zločinskih elementov in jim s tem samo dajejo pobudo za nadaljnje podvige.

Val ogorčenja in protestov je zajel tudi Slovence v Italiji, ki doživljajo podobno usodo in zato izražajo popolno solidarnost s koroškimi Slovenci v njihovem boju za enakopravnost.

Protest proti izgredom ekstremistov na Koroškem

Proti izgredom koroških skrajnežev je ostro protestirala tudi največja družbeno-politična organizacija Slovenije — Socialistična zveza delovnega ljudstva. V protestu, ki ga je sprejel izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije, je rečeno:

Izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije protestira zoper ekstremistične izpade nacionalističnih skupin na Koroškem in jih najostreje obsoja. Pričakuje učinkovite ukrepe proti povzročiteljem dejanj, ki grobo napadajo določbe 7. člena avstrijske državne pogodbe in ogrožajo obstoj Slovencev na Koroškem, ne nazadnje pa tudi kvarijo ozračje tvornega sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo ter Koroško in Slovenijo.

Organizirane nacionalistične skupine pred očmi oblasti odstranjujejo dvojezične napise v krajih, ki jih je avstrijski zvezni zakon na osnovi 7. člena avstrijske državne pogodbe določil kot dvojezične. Organi oblasti ne ukrepajo učinkovito, kar zaskrbljuje slovenske ljudi, saj ta dejanja spominjajo na nacistično preteklost in ogrožajo vezi sodelovanja in sožitja pa tudi avstrijske družbe same.

Jugoslovanski in slovenski zunanjepolitični interes temelji na boju za mir in miroljubno sožitje med narodi, za aktivno sodelovanje in za dobre sosedske odnose. Pri tem manjšine tvorno prispevajo k zbliževanju med sosednimi narodi in ustvarjajo vzdušje zaupanja. Z Avstrijo razvijamo plodne politične, diplomatske in druge stike. Prav tako nas z njo veže pogodba o miru. Ta sloni na pravičnem odnosu večinskega naroda do slovenske manjšine na Koroškem; kot matični narod delujemo tako, da bi čim učinkoviteje pomagali pri urejanju problemov slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Znali smo ceniti vse napore demokratičnih sil avstrijske družbe, ki so si prizadevale varovati Slovence na Koroškem pred raznarodovanjem in pred fistlmi, ki kakorkoli ogrožajo njihov obstoj. Zato pričakujemo, da bodo te sile v nastalem položaju našle moči za obračun z naraščajočimi manifestacijami nacionalističnega nasilja na Koroškem, kar je končno tudi v interesu Avstrije.

Med njimi so bile glave z iztaknjenimi očmi, v katere se je natekla kristalna jutranja rosa in izmila vse rane.

Saj je šele smrt korak v novo življenje. V tisto, ki zraste v človekovi notranjosti od trenutka, ko se mu odpro oči, do trenutka, ko jih zapre. Bil je povsem miren in vdan v vse, kar bo prišlo. Bil je onkraj strahu, onkraj zlega in dobrega, blizu obrežja, od koder dobiva življenje povsem drug pomen in smisel, kot mu ga prisojamo, kadar nas je strah za svoje ničeve in nečimrne želje.

Smrt razumeš šele takrat, kadar se sprijazniš z njo, če ni drugače. Posebno če si prepričan, da si življenje oblikoval tako, da bi ga lahko končal brez sramu sam pred seboj. Za vse druge pa pomeni smrt posameznika toliko kot smrt mravlje. Vse utone v pozabo slej ali prej, radost in bolečina. Živi samo veliko upanje. Vse drugo pa je mrtvo.

Ko so začele padati mine v neposredno bližino bolnišnice in čeznjo, se je Primož prebudil. Nemir med ranjenci je naraščal. Vsakdo, ki je imel orožje, se ga je čvrsto oklep kakor utopljenec rešilne bilke.

Vsi žolčni očitki so se zožili na to, kaj neki misli vodstvo, da ne evakuira bolnišnice. Smrtni strah je zbistril in osvestil tudi umirajoče. Nekateri ranjenci so se splazili ven in se vlekli proti položajem. Ker se nemir ni polegel, se je Svarun dvignil na nosilih, da so ga vsi videli. Rezko je zapovedal in hkrati prosil:

„Tovariši! Borci! Pomirite se! Počakajmo na komandirja in patrolje, ki so šle pogledat, kaj je za hrbtom. Prav nič ne vemo, ali je varneje čakati ali umakniti se.“

Njegov samozavestni nastop jih je za silo pomiril, da so umolkli in čakali.

V kočah, skritih v globeli, je vladala stroga tišina. Slišalo se je le tiho vzdihovanje fistlih, ki so jim v operacijski sobi zdravniki brez narkoze čistili osmojene in raztrgane

rane ter jim pobirali iz njih drobce železa ali žagali roke in noge brez pravih kirurških naprav.

Odkar je dr. Edvard, ki je bolnišnico ustanovil, začel operirati ranjence na navadni mizi, z bornim kirurškim orodjem, se je marsikaj spremenilo. Zdaj niso več žagali kosti z žago za obrezovanje drevja — v omari je ležala za spomin. Tudi miza je bila bolj prirejena. Zdravniki iz gorenjske bolnišnice so prispevali zdravniško orodje.

Kljub temu pa je bilo ranjencev preveč, da bi jim lahko posvetili posebno skrb. Zdaj je operiral zdravnik dr. Antonio, Italijan. Bil je v beli, okrvavljeni halji z zavihanimi rokavi. Pomagali sta mu dve bolničarki.

Komandirja Boga in borcev Vojkove brigade, ki naj bi prinesli ranjence, ni bilo od nikoder. Zdaj je tudi Svaruna zajela nestrpnost. Da bi se zamotil, je blodil po spominu. Tukaj je ležal tudi takrat, ko so ga bili pokosili v Crngrobu. Tičali so v visokem snegu, kot bi bili na ladji sredi oceana ali v tajgi sredi Sibirije. Takrat je spoznal Tončko.

Če je zaprl oči, se mu je tudi zdaj prikazal njen lepi obraz. Že ko jo je prvič videl, je vedel, da pripada njemu. Zamaknjeno sta se gledala nekaj trenutkov, povsem prevzeta. Ob njem je bedela vse dni in noči, ko je visel med življenjem in smrtjo. Budila mu je voljo do življenja in živalsko slo po obstanu. Včasih mu je položila roko na čelo ali pa ga je držala za roko, in bolečine so minile. Bila je posebljena nežnost in skrb — živo nasprotje surovosti vsega, kar ga je spremljalo v tem surovem času. Kadar si je predstavljal cilj svojega boja, pravičnejše in lepše življenje, si ni mogel brez nje. Tako nepričakovano in tako usodno in dokončno ga je prevzela, da je poslala njena vsa njegova bit, ves njegov osebni svet, sanje in hrepenenje. Tončka je bila ljubka, mirna in v dobro zaverovana. Žarek svetlega sonca v nedrhih temačnega zasneženega gozda. Ko je

TONE SVETINA

144

UKANA

DRUGA KNJIGA

Dan pred spopadom je bil z Vojkom, Travnikařevim in Ano obiskal sestrin grob na obronku Lipniške planine, kjer so jo s tovariši iz grupe odredov in komandantom Gregoričem pri preboju pokosile strojne nemških policistov. Dvajset borcev je bilo tam pokopanih. Na gomile je neznana roka natrosila cvetja. Primož in Vojko sta odtrgala s pobočja veliko skalo, ki so jo nato z združenimi močmi privlačili in postavili na grob. „Naj bo večno zapisano, kje je ugasnilo njeno mlado življenje!“

Za domačimi je videl reko obrazov, ki jih je bil skoraj že izgubil iz spomina, fistlih, ki so padli ali izginili v teminah gozdov, v ognju Lovčevega hotela, pod zidovi Turjaka. Vsakdo je imel na obrazu neko značilnost, zavoljo katere se ga je spominjal.

Že navsezgodaj je prišel med ranjence stari Travnikař. Prišel je nekaj hrane in se ni in ni mogel vrniti. Primož je dal srkniti nekaj požirkov žganja, ki ga je zazibalo v privede.

Spačeni odmev eksplozij prvih min v bližini bolnišnice ga je zdramil in čudni pokop mu je izginil izpred oči. Kljub naraščajočemu razburjenju v izbi je ostal miren. Zaprl je oči.

V njegovo preteklost se je vrnil spomin od včeraj. Klinaste sence drevja so postajale daljše in bolj blage.

Zakonitost

poteptana v blato

Vsaka pravna ureditev je zgrajena na zakonih, ki jih je treba varovati in spoštovati. To načelo je znano in priznано po vsem civiliziranem svetu in tako je v svojem govoru na celovškem pokopališču 10. oktobra dejal tudi deželni glavar Sima, ko se je odločno distanciral od akterjev in duhovnih očetov sedanjih protizakonitih dogodkov na Koroškem.

Toda „koroška resničnost“ kot se znova kaže ob letošnjem 10. oktobru in še posebej okoli dvojezičnih napisov, je povsem drugačna — je posmeh sleherni zakonitosti, vsaki pravni ureditvi.

Verjetno bi v avstrijski zakonodaji težko našli kakšen zadeven zakon, ki ga „domovini zvesti“ borci proti dvojezičnim napisom ne bi bili kršili; prestopkov je toliko in so tako raznoliki, da bi pravni izvedenec imel hvaležno nalogo, če bi skušal ugotoviti, koliko paragrafov je bilo poteptanih v blato.

Toda kljub temu — in to je morda še bolj značilno za razmere na Koroškem kot ves vandalizem ponočnih junakov — varnostne oblasti niso ukerile ničesar, da bi ščitile zakone. Nasprotno, njihovo zadržanje je moralo kršitelje zakonov naravnost vzpodbujati k nadaljnjim protizakonitostim, v kolikor (kakor kaže npr. dogodek iz Šmihela pri Pliberku, kjer so varnostni organi pregnali domačine, ki so hoteli varovati napisne table pred atentatorji; kmalu zatem so bili napisi dejansko odstranjeni!) niso sploh šele poskerbele, da je lahko prišlo do nezakonitih dejanj.

Vemo, da so to hudi očitki. Ampak dogodki zadnjih dni so bili takšni, da zdaj ni čas za slepomišljenje, marveč je treba povedati jasno besedo. Sedanji slavošpevi o „premišljenem“ in „razsodnem“ zadržanju varnostnih oblasti namreč v zadnji konsekvenci niso nič drugega kot soglasnost s protizakonitimi akcijami. Varnostne oblasti so zelo „odločno“, da ne rečemo „brutalno“, poskerbele za „red“, ko je ob obisku ameriškega predsednika Nixona v Solnogradu prišlo do demonstracij proti vojni v Vietnamu. Ali je avstrijskim oblastem ameriški predsednik morda več vreden kot zakoni in ustava republike Avstrije?

Sicer pa dokazov za nekoliko „čudno“ (da se previdno izrazimo) za držanje varnostnih oblasti ni treba iskati izven naše ožje domovine Koroške. Pripadniki državne policije v Celovcu so svoječasno celih devet ur neprekinjeno zasliševali slovenske dijakke, da bi izsilili od njih „priznanje“, da so mazali napisne table; to-krat sam šef državne policije zagotavlja lovčema na dvojezične table polno razumevanje za njihove akcije in se šele tedaj, ko vidi, da bo njegova izjava prišla v javnost, skuša zavarovati s ščitom zakonitosti! To-

Za krinko

„domovinske zvestobe“

se skriva spačeni obraz šovinizma

Zaradi namestitve prvih dvojezičnih napisov se je „praznovanje“ 10. oktobra letos začelo nekoliko prej kot druga leta in bo — kakor vse kaže — trajalo tudi dalj časa. Ravno dogodki, ki smo jim priče že od 20. septembra naprej, pa najbolj jasno kažejo, v kakšnem duhu tako imenovani „domovini zvesti“ krogi razumejo in prakticirajo pomen 10. oktobra: za krinko „domovinske zvestobe“ se skriva spačeni obraz šovinizma; sklicevanje na domovinska in podobna čustva je samo preteza, da lahko nemoteno in predvsem nekaznovano huj-skajo in delujejo proti Slovincem.

O dogodkih okoli letošnjega 10. oktobra ne moremo podrobno poročati, ker bi s takimi poročili lahko napolnili debelo knjigo. Na kratko moremo zapisati le nekaj drobnih utrinkov.

Vsekakor je bil 10. oktober to-krat povsem v znamenju protizakonitih napadov na dvojezične napise ter je doživel višek v noči pred praznikom, ko so se udeleženci lokalnih proslav, na katerih so jim govorniki posredovali dovolj primerne duševne hrane, z avtomobili zapodili po južni Koroški ter odstranili še zadnje krajevne napise in kožipole. Kakor pred stoletji turški plenilci na konjih, tako so tokrat „motorizirani Turki“ divjali po naših krajih ter pred očmi varnostnih organov plenili uradne napisne table. Pohod teh vandalov leta 1972 se je zaključil s hrupnim navalom na Celovec, kjer so si v nočnih urah dovolili pravo svobodo norcev in tako tiste ideale, o katerih toliko govorijo, sami poteptali v blato.

Očividci tega „prazniškega“ početja zagotavljajo, da so takih dejanj in takšnega obnašanja zmogni le izvrški človeštva, nikakor pa omikani in civilizirani ljudje.

da vprašamo, kje je pri atentatih na uradne dvojezične napise in pri terorističnem zastraševanju prebivalstva sploh najti tudi le najmanjšo sled zakonitosti, za katero bi kdo upravičeno imel razumevanje?

Dogodki zadnjih dni so — in mimo tega ne pridemo kljub najrazličnejšim izjavam, zagotovilom in poskusom omalovaževanja — spet enkrat zelo jasno pokazali, koliko so na Koroškem vredni zakoni in kaj pomenijo načela tolerance, kadar prevzamejo iniciativo nacionalistični krogi. Pravni red je bil brezobzirno poteptan v blato, zakoni so bili zavestno kršeni pred očmi čuvarjev zakonitosti — Avstrija je v nevarnosti, da v mednarodni javnosti zgubi ugled kot pravna država.

V okvir tega divjanja pa sodijo tudi razna protislovenska gesla, ki segajo od hujškaške obdolžitve abwehrkämpferskega predsednika Samesa, da so vsega krivi Slovenci, ker se upirajo ugotavljanju manjšine, preko raznih psov s čuši, svinjami in drugimi žalitvami vse tja do značilne grožnje (na kotmirški hranilnici): BLEIBT DEUTSCH KÄRNTEN TREU — SONST...

Ta govorica je dovolj jasna in bi morala biti vsakomur razumljiva. Predvsem bi jo morale razumeti varnostne oblasti, ki so po ustavi dolžne, da varujejo pravni red v državi. Ob teh dogodkih svoje dolžnosti niso izpolnjevali! Kajti vse premalo je, če so varnostni organi samo „statistično“ ugotavljali, koliko napadov na napise je

bilo, da so med demonstranti bili pripadniki neonacistične NDP, katere vodja je znani „šef“ južnotirolskih atentatorjev, da so mnogi demonstranti v alkoholiziranem stanju kršili prometne predpise in podobno.

Protizakonitih dejanj je bilo v teh dneh sploh zelo veliko in smo le radovedni, če in kako bodo krivce klicali na odgovornost. Kancler Kreisky je vsekakor napovedal, da bodo sledile kazni, vendar samo po upravni poti, medtem ko je možnost procesov izključil (ali so avstrijska sodišča samo za slovenske študente, ki opozarjajo na neizpolnjene obveznosti Avstrije, oziroma za demonstrante proti krivični vojni v Vietnamu?). Strinjamo pa se s kanclerjevo ugotovitvijo, da so bili pri napadih na dvojezične napise aktivni predvsem ljudje, ki hočejo manjšini okrniti pravice.

Storilci in predvsem krivci v ozadju torej le niso tako neznani; znani pa so tudi povodi, ki jih vodijo in cilji, ki jih hočejo doseči. Zakaj potem Avstrija še vedno ne čuli dolžnosti, da bi ukrepala v smislu § 5 čl. 7 državne pogodbe?

Jasna ločitev duhov

Manjšinsko vprašanje ni prvič preskusni kamen, ob katerem se na Koroškem jasno ločijo duhovi. Vendar pa je na to dejstvo treba posebej opozoriti zlasti v sedanji situaciji, ko ob vprašanju dvojezičnih napisov protislovenska gonja znova doživlja nevarno zaostritev, tako da je v zastrujenem in naelektrenem ozračju vsaka odločna beseda v korist manjšini skoraj že tvegana. O tem dovolj prepričljivo govori številne grožnje z bombnimi atentati (da je pri tej skrajno neodgovorni „igri“ korak od besed do dejanj lahko zelo majhen, priznava tudi policija), ponočni pohodi motoriziranih vandalov ter mnoge druge oblike nasilja, ki se jih tako imenovani „domovini zvesti“ krogi poslužujejo pri zastraševanju prebivalstva.

Ravno zaradi tega je toliko bolj vredno priznanja zadržanje koroške SPÖ, katere vodilni predstavniki, zlasti deželni glavar Sima, pa tudi njihovo glasilo so v sedanjem za Koroško nedvomno usodnem trenutku potegnili jasno ločnico: nedvoumno so se priznali k obveznostim, ki jih je Avstrija že 50 let dolžna izpolniti napram koroškim Slovincem; odločno so obsodili protislovensko gonjo in se distancirali od napadov na dvojezične napise; zavrnili pa so tudi ugotavljanje manjšine kot neuporabno sredstvo za reševanje manjšinskih vprašanj v ozračju, ko je

nepopoljšljivim skrajnežem že nekaj dvojezičnih napisov povoda dovolj, da z razplamtevanjem čustev in resentimentov zanetijo nevarno nacionalno mržnjo.

Ostali dve v deželnem zboru zastopani stranki stojita na drugi strani te ločnice in s tem na skupnih pozicijah s Helmtendienstom in drugimi nacionalističnimi organizacijami. Za FPÖ to ni nič novega in tudi ne preseneča njeno prizadevanje, da bi kljub vsem tehtnim in stvarnim protiangumentom izsilila ugotavljanje manjšine in s tem prillila le še novega olja na že zdaj dovolj razgreto koroško ozračje. ÖVP pa se trudi — očitno iz vidika bližnjih volitev — da bi svojo že doslej znano Slovincem nenaklonjeno politiko skrila pod plaščem izključnega boja proti socialističnemu „diktatu“, vendar tudi največji naivnež že danes lahko spregleda, kaj imamo koroški Slovenci pričakovati, če bi ta stranka dobila večino in s tem možnost odločanja.

Kakor so trenutne razmere na Koroškem nevarne, eno je pri vsem tem vendar pozitivno: jasna ločitev duhov. Ob tej ločnici bi bilo samo želeti, da bi se vsi resnično demokratično čuteči in sodobno misleči prebivalci naše dežele zgnili v skupnem odporu proti tistim silam, ki s svojo zastarelo miselnostjo ogrožajo nadaljnji razvoj Koroške kot skupne domovine dveh enakopravnih narodov.

Nevarne

grožnje

z bombnimi atentati

Kriminalni elementi, ki trenutno ogrožajo mir na Koroškem, so si kot „žrtev“ svojih neodgovornih groženj z bombnimi atentati med drugim izbrali tudi hišo v celovški Gasmetergasse 10, kjer imajo sedež Zveza slovenskih organizacij, Slovenski vestnik in razne druge naše organizacije.

V četrtek prejšnji teden je anonimni zlikovec po telefonu zagrozil, da bo sedež naših organizacij ob določeni uri zletel v zrak. Policija je potem preiskala prostore, vendar ni našla ničesar sumljivega, kakor tudi ni prišlo do napovedane bomba napada.

Podobne grožnje so bile izrečene tudi proti raznim drugim ustanovam, tako da je res upravičeno vprašanje, kako daleč bodo taki zlikovci še gnali svoje gnusno početje. Vendar pa tukaj niti ne gre le za take akcije same, marveč predvsem tudi za delovanje tistih krogov (ki pa nikakor niso anonimni!), ki s svojim hujškanjem ustvarjajo ozračje, v katerem prihaja potem tudi do takih groženj.

Ali bodo varnostne oblasti zapirale oči pred dejstvi tako dolgo, da bo res prišlo do človeških žrtev?

Tone Svelina: UKANA — Tone Svelina: UKANA — Tone Svelina: UKANA — Tone Svelina: UKANA — Tone Svelina: UKANA — Tone Svelina: UKANA — Tone Svelina: UKANA — T

ozdravel, jo je vzel s seboj. Zvečer pred nemškim napadom na partijsko šolo sta bila prišla v Cerkljo k njeni mami. Zjutraj, ko so Nemci vdrl v trg, sta se skrila skupaj v hišni bunker in ostala v njem, dokler niso odšli. Tončka je ostala v bolnišnici, blizu doma.

Spet se je zavedel krute resničnosti. Če slučajno udari močnejša kolona iz zaledja v hrbet obrambe, jih bodo dobili in bo po njih. Potem bo konec teh lepih sanj prav tam, kjer so se začele. Lep kraj za smrt, čeprav hrepeni po življenju, kakor hrepenijo tudi vsi ti tovariši, ki jih prinašajo iz operacijske sobe, ki so jim odrezali roko, nogo... Velika ljubezen pomeni veliko upanje; upanje pa poraja voljo do obstoja, kakršno imajo živali, vržene v vodo. Taka volja ga je vedno držala krepko pokonci, da je bil bolj trd od drugih. Zdaj, ko so bili Nemci že tako blizu, da so čez barako v kotlu žvižgale kroglice, so večini popustili živci. Bolničarji so težke ranjence privezali k posteljam, vsi, ki so se lahko premikali, pa so se plazili na položaje.

Končno so se vrata odprla in v sobo je stopil komandir Bogo, premočen od dežja in potu, razgret, močan, širokopleč, z mavzerico v rokah.

Vse oči so se uprle vanj.

„Bogo, kako je? Poročaj in predlagaj,“ je dejal Svarun.

Povedal je, da Nemci vztrajno potiskajo brigado v smer proti bolnišnici. Zato se bo brigada skušala umikati drugam in vzdržati, dokler ne poide municija.

Ko se je Bogo vračal, je postal na opazovalnici. Na srečo je našel tam Boštjana, najopreznjšega izmed stražarjev. Ta je imel na skrbi kamuflažo. Vsak dan je tapal okrog bolnišnice s polnim košem listja in trav, z mellico in grabljami. Poznal je vsako vejo, vsak list na stezi, ki je držala v bolnišnico. Vsako, še tako neznačno sled je takoj odkril. In tako je danes prvi zagledal nemško kolono med

drevjem. S komandirjem sta se potuhnili. Nemci so z orožjem v rokah prešli globel, petdeset metrov od njih, in izginili med drevjem: nameravali so partizanom udariti v hrbet obrambe.

Bogo je predlagal umik.

Takoj za njim se je vrnil stari Travnikar, ki je ugotovil, da je za hrbtom mir. Posvetovali so se med bobnenjem min. Čez globel so žvižgale kroglice. Oba zdravnik, vodstvo bolnišnice in ranjeni poveljniki so bili mnenja, da ne smejo odlašati z umikom.

Sklep o evakuaciji bolnišnice je povzročil v kotlu nemirno beganje. Del zaščitnice je s strojnimi zasledil greben. Vsi drugi pa so pomagali nositi težko ranjene v bližnji podzemski bunker. V bolnišnici je bilo petinšestdeset ranjencev, osebje in zaščitnica pa sta šlela kakšnih trideset oseb.

Primoža je odredil zdravnik med težke ranjence, zato so ga odnesli v bunker. Prav nič mu ni bilo všeč, toda vdal se je v usodo. Ko bi imel vsaj toliko moči, da bi se lahko plazil po tleh in se pridružil Svarunu, ki ni maral z njimi. Meglilo se mu je pred očmi in roke je imel tako slabotne, da jih je komaj dvignil k obrazu.

V ozkem podzemskem prostoru, kjer je dišala po plesnobi in vlagi, so jih položili na ozke pogoje v dveh nadstropjih. Pustili so jim nekaj hrane, čeber vode in plašno bolničarko, ki je morala deliti usodo z njimi.

Dokler je od vhoda prihajala svetloba, je bilo že še. Ko pa so vrzel zadelali z deskami in začeli valiti nanje kamenje, se je tesnoba spremenila v grozo. Kamenje se je volto trkljalo na deske, kot bi zasipavali krsto.

„Zdaj smo živi pokopani. Če nas ne bodo staknili Nemci s psi, bomo pomrli od gladi in žeje ali pa se bomo zadušili. Klavrna smrt klavnega življenja...“ je nekdo zastokal.

„Ne govorite tako, tovariši. Nemci bodo šli mimo, potrpeli bomo kakšen dan ali dva, pa bo vse dobro,“ jih je tešila bolničarka, svetlolasa, drobno dekle, ki je bila sama potrebna tolažbe.

Tudi Primož se je hotel umiriti. Koraki so kmalu zamrlili. Objela jih je pošastna tema. Kdaj pa kdaj je volto usekala mina, zemlja se je stresla, s stropa se je usula prst — tam je bil med korenine starega drevesa speljan zračnik. Čas in prostor sta se zlija v gmoto, ki so jo preplavljali spomini in blodne sanje.

Globel je bila zdaj prazna. Ranjenci z osebjem so lezli na rob grebena, kjer so jim čez glavo pivkale svinčene. Svarun je prevzel poveljstvo nad umikom. Njegova hladnokrvnost in trezna presoja sta odganjala paniko. Poklical je komandirja in mu dejal:

„Bogo, kjer boš ti, bom tudi jaz. Zanesem se nate. Moramo se izvléči iz klešč.“

Ko sta se domenila, kaj bodo storili ob srečanju z Nemci, je Svarun ukazal: „Tovori ranjence!“

Zvrstili so se v kolono. Ranjence so morali nositi vsi razen starega Travnikarja in dveh mitraljezcev, ki so vodili in varovali kolono, na katero bi lahko vsak hip navalili Nemci.

Bogo si je zadel na pleča Svaruna, ki je tehtal okoli osemdeset kil. Širokoplečemu komandirju so se kolena šibila, globoko je sopesl in pot mu je kmalu lil z obraza.

„Brez skrbi, Bogo. Samo nosi. Pet polnih šaržerjev imam za švabe, v pištoli pa še naboje, dva zate, poslednjega zame,“ je Svarun spodbudil nosača.

Tik za njima se je trudil Boštjan z Matjažkom, dve dekleti sta opirali Američana, ki je za silo že shodil.

Bili so že dvesto metrov daleč v hosti, ko je enega izmed bolničarjev zapekla vest: v zmedi so pustili v bolniš-

Upokojenci iz Kočevja obiskali Koroško

Po temeljiti pripravi so minulo soboto in nedeljo člani društva upokojencev obiskali Koroško. Na svojem dvodnevnem izletu so pre-

**Slovensko prosvetno društvo
„Edinost“ v Pliberku
Vabilo na**

PEVSKI KONCERT

v nedeljo 15. oktobra 1972 ob 20. uri v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku. Sodelujeta moški zbor VRES iz Prevalj pod vodstvom Jožka Kerta in moški pevski zbor SPD „Edinost“ Pliberk pod vodstvom Foltija Hartmana. Ljubitelji narodne in umetne pesmi prisrčno vabljeni!
Odbor

ČESTITAMO!

Pred dnevi je deželni glavar Sima dvema zaslužnima zdravnikoma izročil dekret o imenovanju za medicinalnega svetnika.

Med odlikovancema je tudi zdravnik dr. Valentin Travnik, ki že mnogo let v splošno zadovoljstvo opravlja zdravniško prakso v Borovljah in okolici. Poznamo ga kot dobrega zdravnika in zvestega pripadnika naše narodnostne skupnosti.

K visokemu priznanju dr. Travnika iskreno čestitamo!

**Slovensko prosvetno društvo
„Zarja“ v Železni Kapli
Vabilo na**

PRIREDITEV LJUDSKIH PLESOV

v nedeljo 15. oktobra 1972 ob 14. uri v farni dvorani v Selah.

Folklorna skupina bo izvajala slovenske narodne plesne in staro domačo kmečko ohcef.

K številni udeležbi vabijo plesalci in društveni odbor.

P O P R A V E K

V zadnji številki se je v dopisu pod naslovom „Posledice podtalnega hujškanja“ pripetila neljuba pomota, ki jo na prošnjo Ferda Turka iz Resnice pri Borovljah radevolje popravljamo: lme soseda, ki je ozmerjal Turkovo ženo, se mora pravilno glasiti Ludwig Lackner.

potovali takorekoč celotno dvojezično ozemlje, saj so bili v krajih od Smohorja do Podjune. Tako so med drugim bili na Brdu, v Svatne jih je peljal Šimej Martinjak, ki jim je razkazal zgodovinske kraje Miklove Zale, od tam pa so se napotili preko Roža v Škofiče, kjer so prenočili v penzionu Toneta Umeka.

Izletnike iz Kočevja, katerih je bilo nad petdeset, sta v Škofičah obiskala predstavnika Slovenske prosvetne zveze. Po prisrčnem pozdravu predstavnice Društva upokojencev iz Kočevja je gostom spregovoril tajnik Slovenske prosvetne zveze Andrej Kokot ter jih seznanil s kulturnim delom koroških Slovencev. Pri tem se je dotaknil tudi sedanje prolislovske gonje v zvezi z dvojezičnimi krajevnimi napisi in poudaril, da je to obraz tiste koroške stvarnosti, ki v teh dneh prekipava v najbolj hujšakaške napade zadnjih dveh let. Zatem se je raz-

vil živahen pogovor ter so se gostje podrobno zanimali za življenje koroških Slovencev. Kljub temu, da so bili gostje že precej v letih, je razgovor potrdil, da živo spremljajo dogajanja pri nas na Koroškem, saj so bili na tekočem o vsem, kar se v teh dneh pri nas dogaja. V spomin na srečanje na Koroškem je predstavnica društva tajniku SPZ izročila lepo knjižno darilo z namenom, da knjige razdeli med mlade bralce, kar bo SPZ seveda radevolje storila.

Izletniki so v nedeljo pod vodstvom tajnika društva upokojencev Vekoslava Figarja krenili na pot po Podjuni, predtem pa so obiskali še Krnski grad, kjer je zgodovinsko mesto ustoličevanja slovenskih knezov.

Ob slovesu so zagotovili, da bodo še prišli na Koroško, hkrati pa so povabili SPZ, da s svojimi predstavniki obišče Kočevje.

Veletrgovina Moden Müller

JE UREDILA MODERNO PODRUŽNICO V CELOVCU

V petek 6. oktobra je znana graška veletrgovina Moden Müller otvorila v Celovcu svojo 38. podružnico, ki je ena njenih največjih v Avstriji. Otvoritvi so med drugimi uradnimi osebnostmi prisostvovali tudi štirje deželni in trije mestni svetniki. To veliko podružnico so uredili oziroma preuredili v bivši trgovini Brunner. Tej koroški podružnici bo v kratkem sledila naslednja v Wolfbergu v Labotski dolini.

Velika in znana trgovina Moden Müller s sedežem v Gradcu ima že osemdesetletno tradicijo. Šefinja tega velikega podjetja gospa Monika Assmann je ob otvoritvi podružnice v Celovcu podala kratek pregled razvoja tega velikega podjetja Moden Müller, ki ima sedaj skupno že 38 podružnic, razdeljenih po po Štajerskem, Nižnji Avstriji, Solnograški, Gradiščanski in sedaj tudi na Koroškem. Direktor podjetja Sicher je med drugim omenil, da ima podjetje zaposlenih 900 sodelavcev, ki morajo skrbeti za skupno 450.000 strank. Podjetje vodi v svojih katalogih 16.000 različnih vrst blaga. Prav tako je podjetje vključeno v mednarodno trgovsko organizacijo CEM in ima tako velike možnosti uvoza blaga iz drugih držav.

Blagovna hiša v Celovcu razpolaga s tremi etažami, s skupno prodajno površino 1000 kvadratnih metrov. Prodajni prostori so zelo posrečeno urejeni in dajejo videz prostornosti. Poleg modnih artiklov razpolaga celovška podružnica tudi z živilskim supermarketom, ki ima svoje prostore v globokem pritličju. Razen tega ima podružnica tudi poseben oddelek za

pohištvo, ki obsega skupno 100 kvadratnih metrov prostora.

Gradnja tega najnovejšega in največjega obrata Moden Müller je bila izvedena po načrtih arhitektov Blaha in inž. Peissla. Šefinja podjetja Moden Müller je ob priložnosti otvoritve izročila celovškemu podžupanu Romauchu 25.000 šilingov za potrebne Celovčane.

IZLET V DOLINO ZAJZARE IN NA POLUDNIK

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje na izlet v dolino Zajzare in na 2087 metrov visoki Poludnik v Zahodnih Julijskih Alpah v Italiji.

Zbirališče v nedeljo 15. oktobra 1972 ob 7. uri v Ovčji vasi (na parkirnem prostoru žičnice, ki pelje na Višarje). Od tod se bomo peljali še nekaj kilometrov do dna veličastne doline Zajzare, od koder je še tri ure hoda na vrh Poludnika, s katerega je posebno lep pogled v mogočno tisočletsko steno Monfajža, najvišjega vrha Zahodnih Julijscev. Tudi ta vrh spada v družino „poti prijateljstva“.

S planinskimi pozdravi!
Odbor

Zgodovina se ponavlja

60 LET

PO GRAFENAUERJEVI INTERPELACIJI

Že dolgo vemo, da boj koroških Slovencev za dvojezične topografske napise, za pravice slovenskega jezika sploh, ni nov in da se problem ni rodil šele letos ali leto nazaj. Med številnimi dokazi je tudi interpelacija avstrijskega državnega poslanca Franca Grafenauerja in tovarišev, ki jo je prebral pred dunajskim parlamentom 15. marca 1912 in jo naslovil na takratnega ministrskega predsednika grofa Stürckelha. Interpelacija je take narave in povedana s takimi besedami, da bi jo lahko z zelo majhnimi zgodovinskimi korekturami presadili v današnji čas. Nekateri problemi, vprašanja in odnosi med vlado in koroškimi Slovenci so si tako podobni, da skoraj ni opazno, da je bila napisana pred šestdesetimi leti.

Vzrok za interpelacijo poslanca Grafenauerja v c. kr. parlamentu je bil govor nemško-nacionalnega poslanca dr. Angererja v koroškem deželnem zboru, kjer je le-ta zahteval, naj vlada iz nastajajočega krajevnega leksikona (t. j. seznam krajev, ki so ga sestavljali na podlagi ljudskih štetij za posamezne dežele in za vso državo, izdajali pa v vseh deželnih jezikih) in seznamu poštne uradov črta slovenska imena. Angererjevo zahtevo v deželnem zboru je podprlo tudi nemško časopisje na Koroškem. Po zatrtju tega tiska bi slovenska imena v obeh publikacijah slabo vplivala na uradovanje, imen da tako ali tako ne bi nihče razumel in kar je najhuje, s tem bi podpirali slovenizacijo Koroške (sic!).

Na vse te, nam v zadnjem času tako znane besede, je Grafenauer v interpelaciji odgovoril: „Kakor so te trditve neverjetne, pa tudi napačne in neprimerne, vendar ni nobenega dvoma, da bo nemško-nacionalna stranka na Koroškem in njeni častilci v slovenskem delu dežele to zadevo, ki je namenjena splošni koristi, zopet poskušali porabiti za svoje strankarske politične namene in bodo napeli vse sile, da bi dosegli svoje separatistične in za vse državno življenje škodljive cilje, čeravno je dejstvo, da so ravno krajeva imena v slovenskem delu dežele čestokrat nerazumljivo pomemena in popačena, kar je poslanec Grafenauer s svojimi govori v deželnem zboru velikokrat poudarjal in jasno ter resnično dokazal.“

Kot primer, kako se lahko popačijo slovenska imena, je Grafenauer navedel knjižico, ki je izšla pred letom 1912. Brošuro (napisal jo je neki pomemben nemški znanstvenik, pravi Grafenauer), ki govori o krajevnih in gorskih imenih na slovenskem delu Koroške, je imenoval „Ortsnamen-erindungen“ (izmišljena krajeva imena). Tudi ob tem delu interpelacije se nam vsiljuje misel o podobnosti med kvaliteto takratne brošure, današnjega seznama 205 dvojezičnih krajevnih imen na južnem Koroškem in zapletov okrog njih.

„Giljotina — model 1912“

Tretji del interpelacije govori o štetju leta 1910. Slovenci smo to štetje imeli še za kolikor toliko realno in sprejemljivo. Grafenauer pa ga označuje kot giljotino za Slovence. Jasno je tudi pokazal, kje so vzroki za tako označbo. Štetje so vodili od politične oblasti imenovani števni komisariji, ki niso znali slovenščine in so bili zvečne nasprotniki Slovencev. Mar niso koroški Slovenci podobno ugotavljali tudi ob zadnjih ljudskih štetjih v Avstriji, še zlasti ob tistem, na katerem sloni zakon. Ugotovitev Grafenauerja pa tudi potrjuje kasnejšo trditev nemško-nacionalističnega zgodovinarja dr. Martina Wutteja, da je bilo štetje leta 1910 na škodo Slovencev.

In kaj je poslanec Grafenauer pravzaprav zahteval od vlade? Zahteval je, da slovenska krajeva imena ostanejo v krajevnem leksikonu in pošt-nem seznamu, prvega pa je treba dopolniti še s slovenskimi imeni posameznih železniških postaj, ki so na slovenskem in mešanem področju Koroške. Na koncu je postavil dunajski vladi dve vprašanji:

1. Je vlada voljna podrediti se strankarskim željam nemško-nacionalne stranke na Koroškem glede nameravanega črtanja slovenskih krajevnih imen iz leksikona krajevnih imen in iz seznama za poštne urade?
2. Je voljna, v splošnem interesu ukreniti in ukazati, da se v smislu te interpelacije izpopolni leksikon krajevnih imen in seznam poštne uradov?

Niti vlada niti ministrski predsednik na vprašanji nista odgovorila. Seveda nobena primerjava ne drži docela. Iz interpelacije pa najbrž ni težko ugotoviti, da je bil položaj drugačen: koroški Slovenci so pred šestdesetimi leti imeli več pravic in bolj zagotovljen narodni obstoj kot ga imajo danes. Taktat so se borili za utrditev in razširitev svojih pravic, danes pa se borijo za osnovne.

B. V.

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Ti

ki baraki četnega komisarja, ki bi bil moral po napovedih zdravnikov ponoči umreti. Odločil se je, da gre ponj. Ranjencu, katerega je podpiral, je pustil palico, da je šepal ob drugih. Pridružila se mu je ena od bolničark, ki sta podpirali Američana. Ni minilo petnajst minut, ko sta že došla z umirajočim komisarjem kolono. Povedala sta, da je že videti, kako se partizani in Nemci borijo tik za bolnišnico. Obraz umirajočega se je zamaknjeno smehljaj. Odprl je usta, polna zlatih zob, in lovil na izsušeni jezik slezne kaplje. Zavlekli so ga v gosto smrečje, toliko daleč od bolnišnice, da so lahko upali, da ga Nemci ne bodo slišali. Dali so mu čutarico vode in ga pustili samega.

Zdaj, ko je bila bolnišnica prazna, je bilo vsem laže pri srcu.

Pod Svarunom je klecal Bogo. Svarun je ukazal: „Daj me dol!“

Spustil ga je na tla. Potem se ga je Svarun odklenil in šepal ob njem po eni nogi. Podobno so storili tudi drugi. Vsak je imel svojega ranjenca, laže ranjeni pa so si pomagali sami.

Stari Travnikar se je z manliherico v roki premikal od drevesa do drevesa ko senca. Vedel je, da mora prvi zagledati Nemce. Za njim sta vsak s svojo strojnico v rokah oprezala mitraljeza.

Mine so padale levo od njih in bojni hrup se je oddaljeval. Vztrajno so lezli po lovski stezi v strmino, v najbolj odgludno goščavo. Včasih so počivali. Med sivimi debli so se motovili, kot je kdo vedel in znal — prikazni v belih povojih, ranjeni v noge, roke, z obvezanimi glavami, s palicami in berglami pod pazduho.

Proč, samo proč od smrti, ki je preplavila gozd kakor hujšna bolezen...

13

Divizija, ki se je ves dan tolkla z nemškimi kolonami po obronkih Ratitovca, se je pozno popoldne začela pripravljati za preboj čez reko Soro.

General Novljan, komandant Lazar in angleški polkovnik so sedeli na robu odsekanega skalovja in z daljnogledi opazovali kolone, ki so se spuščale v dolino po skalnih rebrih Ratitovca.

„Teško bo,“ je zavzdihnil Anglež in se zahomotal v dežni plašč.

„Ne bo sile, bo že šlo, mora iti,“ je odvrnil Novljan, ne da bi odmaknil daljnogled od oči.

Na dohodih k vrhu gore je še vedno pokalo; boril se je tudi bataljon, ki je zavaroval bok umikajočih se kolon.

Vzdušje med borci je bilo napeto do skrajnosti. Lazar je vedel, da bodo Nemci zasedli vrhove takoj za njimi, ob reki pa jih bodo čakale zasede. Vedel je, da tudi Nemci iz doline vidijo vso to vojsko, ki se vali proti njim nezadržno kakor plaz. Strahoma je čakal, kdaj bodo usekali s topovi in z minomeli. Ker se to ni zgodilo, je bil prepričan, da preži ob reki policija, ki ni oborožena s težkim orožjem.

„Tem bolje,“ je dejal Novljan. „Bo preboj lažji. Ni govora, da bi nas zadržali!“

Orlov je lačen, zaspan in nevoljen z brzostrelko v rokah stopal na čelu bataljona takoj za predhodnico. Njegovo enoto so z drugimi vred odredili za preboj, čeprav je imela že na Jelovici hude izgube. Tolažil pa se je s tem, da je že postal komandant bataljona. Kaj vse si bo privoščil zdaj, ko ni Primoža, da bi ga oviral!

Boruta, Vojka in Jelenov vod je poslal naprej, da bi izbrali mesto za najlažji preboj. Vodili so jih domačimi, ki so poznali reko, cesto in grape med dolino in nasprotnimi pobočji hribov, čemečih za megleno tančico. Jedli niso že

ves dan. Ker je deževalo, so se lahko vsaj sproti napili deževnice. Bili so hudo zdelani, a trdno odločeni, da morajo čez reko. Na vzpetinah nad reko so se ustavili. Prislunhili so v temo in čakali, da se vrnejo izvidniki.

Šumenje reke je zmotil ropot avtokolone. Po vijugasti cesti so po koritu sofeske parali temo žarometi. Njihov svit je včasih obližnil tudi grmovje, kjer so prežali partizani. Vojko je šel kamione in računal, kakšne okrepitve so Nemci namenili obrambi. Z Borutom sta se zaskrbljeno spogledovala. Ob Vojku je ležala Ana. Po Primoževi nezgodi se ga je držala ko senca.

Naštel je dvanaest kamionov, se pravi štiristo mož, in od tega najmanj petdeset strojníc.

Trije kamioni so se ustavili tik pod njimi, drugi so vozili naprej.

„Vojko, nocoj ne bomo prebredli te reke,“ je zašepetala Ana in z velikimi žalostnimi očmi strmela v korito, kjer je jezno šumela voda.

„Bomo jo! Ni globoka, čeprav je deževalo. Še plavati ne bo treba. Saj smo vendar divizija in za nami gre kolona mul s težkim orožjem.“

„Zelo se bojim vode. Živce izgubljam, Vojko, tresem se od strahu, glej...“

Prijela ga je za roko, čutil je, da je vlažna in mrzla. Po vsem životu je drgetala.

„Ko bi le mogla biti tako ravnodušna kot ti! Odkar te poznam, te ni še nič razburilo.“

Nasmehnil se ji je.

„Drži se me in vse bo dobro! Tudi ko bo zaropotalo, bodi pri meni!“

Prikimala je.

Niže spodaj se je oglasila sova — znak izvidnikov. Vojko in Borut sta se z devma mitraljezoma spustila niže k reki. Po tleh so se plazili skozi grmovje, dokler niso zagle-

Se nadaljuje

za oddih in razvedrilo

RICHARD SWAN

EKPRESNO PISMO

Bilo je v petek in bilo je trinajstega v mesecu. Na takšen dan se pripetijo najbolj nenavadne reči.

Zjutraj je prinesel poštar ekspresno pismo. Pismo je prišlo iz Blackmoor Castla, pošiljatelj pa je bil neki sir Malcolm. Vsebina: na moč jedrnatu nujno povabilo, naj se zaradi neodložljive zadeve nemudoma odpravim k njegovemu lordstvu na Škotsko.

Pismu je bil priložen bankovec za sto funtov.

Takrat sem vodil iz Londona trgovino z zemljišči. Nobenih posebnih dobrodošlih kupčij sicer, in od sto funtov mi je moralo po odbitku stroškov ostati več, kot sem bil zaslužil v zadnjih štirih tednih.

Sklenil sem slediti navdihu pisma. Oskrbel sem se z vsem potrebnim za kratko bivanje na deželi in krenil še dopoldne z brzecem proti severu. V večernem mraku sem prispel v Blackmoor.

Grad je bil prastara, mrka trdnjava orjaških razsežnosti, odvrtna, zanemarjena in grozljiva. Če se lord poigrava z mislijo, da bi se odkrižal tega kupa z mahom obrastih kamnitih kvadrov, tedaj ne bo preveč lahko najti kupca.

Soba, ki so mi jo namenili za bivanje, je imela na stropu gotoske križne oboke. Okna so bila zavarovana z železnimi rešetkami. Vsa oprema je bila orjaška postelja in prav majhen umivalnik.

Umil sem se, se preoblekel in zatem napeto, mrzlično pričakoval stvari, ki morajo priti. Že zdavnaj je naredila noč, ko se je pojavil čemer, škilav služabnik in me povabil, naj mu sledim. Pot naju je vodila po dolgih, temnih hodnikih in po škripajočih stopnicah v predstojbo, dišečo po trohnobi.

Ob nenadni misli mi je zastal korak. Čeprav mi nikdar poprej noga ni stopila niti v okolico Blackmoora, me je spreletela predstava kakor spomin, ki se zdravi iz daljne podzvesti: nekoč sem tod že hodil.

Nesmisel!
Za svojim vodnikom sem stopal po polžastih stopnicah navkreber do sobe v stolpu.

Če sem pričakoval, da se bom lahko s sirom Malcolmom pogovarjal o poslih ob dobri večerji, sem se v tem pričakovanju grdo zmotil. Lord je sedel v nezakurjeni sobi v stolpu ob goli mizi. Ko sem vstopil, ni niti vstal, temveč je le privzdignil glavo, s pogledom odslavljal služabnika, ki me je bil privedel, in me jel neprijazno meriti. Čutil sem, da bo brez ovinkarjenja spregovoril o tem, kar mu je gorelo v duši.

Sir Malcolm je bil visokorasel, bedno mršav moški srednjih let. Njegova polt je bila rumena kot zgodovinski pergament; iz obraza mu je štrlel velikanski nos, podoben kljunu ptice roparice. Kamnito žive oči so gledale mrzlo in zahrbtno.

„Porabil sem pravcato majhno premoženje zato, da sem vas izsledil,“ je spregovoril z glasom, ki je kripal kot tečajji vrat, ki že dolgo niso bili namazani.

Rahlo sem se priklonil in dejal: „To je zame častno, sir.“

Zamerljivo se je zarežal, segel v žep in porinil predme nekakšen papir. Bila je fotografija, mimogrede povedano, zelo slab posnetek, namenjen ob bliskovici.

Na posnetku sem prepoznal sam sebe.

„Nekega gospoda od detektivov sem zaposlil s tem, da vas je izsledil in zasledoval,“ je krakal lord in porinil svojo ptičjo glavo naprej, kot da me hoče kljuniti. Ostro je zapilil svoje oči vame:

„Ali se poznate na sliki?“

„Gotovo, milord, to sem jaz. Vendar nimam niti najmanjšega pojma, kdaj in kje je bil posnetek narejen in kako je prispel v vašo posest.“

„Vi torej ne zanikate? Priznavate, da ste to vi!“

Domislice

- Žena je ljubkovanje življenja, ljubkost ljubezni, počitek v utrujenosti, odsev večnega, kar bedi nad človeštvom.
- Kdor je črn, še ni krokar, kdor je bel, še ni golob.
- Ljubezen je čudež življenja, opojen vonj, ki slajša grenkoba morežnih dni.
- Vsak dan je za koga večeraj, za druge jutri, a le za malo njih — danes.
- Tisti, ki vam dajo jesti, so vedno ubožni.
- Za ženo je konec ljubezni pravcata drama; to vpliva tudi na njeno celotno nadaljnje življenje.
- Ženske si često domišljajo da so iniciativne, kadar delajo obratno od tega, kar zahteva od njih moč.
- V ljubezni je beg edina zmaga.

Telefoniral sem Madelini, mladi ženi svojega strica Charlieja, in jo povabil, naj pride k meni.

Ko je prišla, sem jo veselo pozdravil in ji pomagal sleči plašč. Lase je imela počesane navzgor, njen vrat pa je tako vabil. Ko sem jo poljubljal na tilnik, je kožuh zdrsel na tla...

Kasneje zvečer sva dolgo plesala v majhnem nočnem lokalu v predmestju. Učil sem jo dva najnovejša plesa.

— Odkar sem se poročila s Charliejem, sem plesala samo fokstrot, je pripomnila, ko sva se vrnila za mizo. Naučil se ga je še kot študent.

Kasneje sva se ustavila v bifeju, kjer je bilo pivo dobro, hrana pa okusna.

— Samo teden dni ga ne bo, je rekla Madeline v trenutku melanholije. Odšel je v New York, da bi obiskal specialista zaradi svojega artritisa... nato pa bo spet vse po starem. Njegova hiša je podobna grobnici.

— Misli samo na sedanost.

— Kaj pa bova jutri, Mike?

— Predlagam, da se greva po zajtrku smučat na vodo.

— Ali ne bi bilo nespametno, če bi se kazala na plaži? Kaj pa, če bi zvedel...

— Moj prijatelj ima na jezeru motorni čoln. Tam zgoraj naju nihče ne pozna...

Dolgo sva drsela po vodni površini. Proti večeru sva bila spet v mestu. Večerjala sva, nato pa sva odšla v moje stanovanje.

Ko sva objeta ležala, je zavzdihnila in tiho spregovorila:

— Kako lepo bi bilo, če se Charlie prihodnji teden ne bi vrnil.

— Najbolje bi bilo, če bi izginil za vselej, sem zamrmral.

— Le kako moreš tako govoriti?

— Zakaj ne? Saj ti misliš enako.

— Ne, ni res. To bi bilo strahotno! Nekaj časa je premišljevala: Toda bolan je in star, ali ne?

— Pa tudi zelo bogat je, sem dejal. Toda lahko živi še dolgo. Nekega dne boš le postala vdova, nato pa bo ves njegov denar tvoj.

Dvignila se je in me pogledala naravnost v oči:

— Ti torej misliš, da sem se poročila z njim samo zaradi denarja. Morda imaš celo prav, toda držim se pogodbe. Prizadevala sem si, da bi ga osrečila, žal pa je zanj sreča v tem, da me ima

Zadovoljen se je naslonil na hrbtniše svojega naslonjača. Nenadoma je vprašal:

„Zakaj strašite noč za nočjo v mojem gradu?“

„Strašite? Jaz — strašim?“ Znorel je, sem pomislil — v njegovi glavi je kolesce premalo. „Danes vidim prvič to hišo, sir,“ sem izgovoril rahlo poudarjeno.

Porogljivo se je smejal. „In slika“ Ta slika, ki prikazuje vas, je narejena na enem od vaših nočnih sprehodov. Narejena je bila s skrito kamero — pa sami pač bolj pomnite, ker ste tedaj, ko ste spoznali, da ste speljani na led, pograbili kamero in jo zagnali na grajsko dvorišče.“

„Odločno zanikam, da bi kadarkoli karkoli vrgel na vaše grajsko dvorišče!“ Previdno sem se ozrl proti vratom, zakaj čedalje bolj me je prevzemal občutek, da bi bilo zame najbolje kar najhitreje mogoče izginiti odtod.

„On zanikal!“ se je rogaj moj nasprotnik. „On oporekal! Tako boste najbrž tajili, da ste me kar dvakrat poskusili pahniti v grajski vodnjak? Tajili boste tudi, da ste spraskali s sten v dvorani prednikov sliker in mi ga nasuli v sherry, da bi me zastrupili? In prav tako menda ni res, da ste našagali ograjo stopnišča v ta prostor, da bi mi pomagali v smrt? Prizadelo pa je uboge Jerryja McDwana, ko je nepazljivo hitel k meni z jutranjo pošto, zlomil si je tilnik — namesto mene.“

V meni je naraščala jeza. Sto funtov gor ali dol — vendar nisem prišel v ta kraj bogu za hrbtom zato, da bi mi bilo poslušati neumnosti očitnega duševnega bolnika.

„Jaz vas ne poznam, sir,“ sem dejal drzno. „Nikdar nisem bil v Blackmooru in še najmanj v tem vašem gradu — sicer pa, če vas zanima, preživljam svoje noči v postelji in mi še na misel ne pride prihajati strašiti po škotskih grajskih razvalinah.“

zaklenjeno in me opazuje s tistim svojim bolesto ljubosumnim pogledom... Nisem pričakovala, da bo tako. Res je neznosno.

— Še vedno lahko zbeživa, sem pripomnil. Toda tedaj bo poskrbel, da ne boš dobila niti centa od vsega njegovega bogastva.

— Res je, težave imava, Mike.

— Tako bo, dokler bo živ.

Tudi tisto noč, preden se je Charlie vrnil, sva z Madelino preživela v mojem stanovanju. Nenadoma je rekla:

— Mike, jutri se bo vrnil domov. Že prej mi je bilo težko, zdaj pa sploh ne morem prenesti misli nanj.

— Vem, sem ji odgovoril.

— Prejšnji večer si omenil možnost, da bi on za vselej izginil. Stare ljudi zelo rada doleti nesreča. To je mogoče urediti.

— O tem morava malo razmisliti.

Naslednji popoldan sem počakal strička Charlieja na železniški postaji in ga odpeljal k njemu

TALMAGE POWELL

Striček Charlie

domov. Skrbno sem ga poslušal, ko mi je pripovedoval, kako so ga zdravili in koliko bolje se zdaj počuti.

Madeline ni znala tako dobro igrati kakor jaz. Ni si mogla pomagati, zdrznila se je, ko so se koščene starčeve roke stegnile, da bi jo objele.

— Striček, sem dejal, rad bi, da bi proslavili tvojo vrnitev. Predlagam, da bi vsi trije večerjali pri meni. Hrano bomo naročili v dobri restavraciji.

— Res si dober fant, Mike. Kar računaj z nama.

Ko sta se Madeline in striček Charlie pripeljala, sem jima zaželel dobrodoščilo in ju odpeljal v dnevno sobo.

— Nameravam prirediti majhno zabavo pred večerjo, sem dejal in vključil magnetofon. V tišini, ki je nastala, je bilo jasno slišati Madelinin in moj glas. Najprej so bili to vzdihni in ljubezensko šepetanje.

Smeh stoletij

Ko je bil poznejši kralj Aleksander Veliki še majhen deček, so mu sporočili vest o novi zmagi njegovega očeta Filipa. Stremilji dečko je žalosten dejal:

„Kaj bom pa jaz delal, če bo moj oče zmagal v vseh bitkah!“

Aleksander Veliki je imel navado, da je pri poslušanju kake obtožbe vedno zatisnil eno uho. Ko so ga vprašali, zakaj to dela, je odgovoril:

„Drugo uho hranim za obtoženega, ko se bo branil.“

Ko se je Aleksander Veliki mudil v Afazu, ga je slikal slavni grški slikar Apel. Toda kralj ni pohvalil umetnikove stvaritve. Tedaj pa so pripeljali vladarjevega konja, ki je veselo zaregetal pred sliko.

„O, kralj!“ je tedaj rekel slikar, „bojim se, da je tvoj konj boljši poznavalec umetnin kakor ti.“

Moj gostitelj me je gledal z ozkimi, hudobnimi očmi.

„Tudi, če bi hoteli vse to s prisego zanikati — ta fotografija je zadosten dokaz,“ se je penil od jeze. „Ampak jaz vam bom enkrat za vse večne čase zagrenil veselje do takšnih šal. Nikdar več ne boste strašili v Blackmooru!“ je zarjul. „Nikdar več ne boste imeli priložnost, da bi mi stregli po življenju! Stal, na katerem sedite, stoji na lopti! Štirideset metrov pod vami ni ničesar! Razumete? Ničesar, globlino, črni nič!“

Prijel je za neki vzvod, ki je štrlel iz tal zraven njegovega sedeža in ki ga dotlej nisem opazil. Hotel sem planiti in pobegniti, vendar sem obsedel kot hrom, kot prirasel — počutil sem se povsem nezmožnega ganiti s katerikoli udom. Obraz sira Malcolm pa se je skrivil v osludno spako. Premaknil je vzvod in zakričal:

„Srečno vožnjo!“

Pred menoj se je naredila odprtina, moj stol se je prevrnil naprej

in strmoglavil sem v prepad. Nad menoj se je krohotal lord:

„S strahom je konec! Za zmemrom konec! Konec! KONEC!“

Ko sem se prebudil, je bil svetel dan in ležal sem v svoji dobri londonski postelji. Zvonec je zvonil kakor obseden.

Planil sem pokonci z blazin in se na moč trudil vrniti iz svoje sanjske zgodbe v resničnost novega dne. Nekaj je bilo narobe — nisem in nisem se mogel sprostiti.

Zvonec pri vratih v stanovanje je še zmeraj razgrajal. Smuknil sem v jutranjo haljo, stekel po veži in odprl. Poštar mi je predal ekspresno pismo.

S tresočimi prsti sem mrzlično raztrgal ovitek. Neki sir Malcolm me je vabil, naj zaradi neke nenavadno nujne zadeve nemudoma pridem v Blackmoor Castle.

Priložen je bil bankovec za sto funtov.

Pogledal sem na koledar.

Bilo je v petek in bilo je trinajstega.

Striček Charlie je zardel od jeze, Madeline pa se je zaletelo in izpustila je kozarec.

— Ali si znorel, Freddy? je zavreščala.

— Rad bi slišal tvoje pojasnilo, Freddy, je dejal stric Charlie z ledenim glasom.

— Magnetofon bo vse pojasnil, sem dejal. S traku je bilo slišati:

„...torej ti misliš, da sem se poročila z njim samo zaradi denarja? ...morda imaš celo prav... poljubi me, Mike.“

„...jutri se bo vrnil domov, Freddy, ...ne morem več prenesti niti bežne misli nanj...“

„...vem...“

„Starim ljudem se kaj rade dogajajo nesreče, Mike. To je mogoče urediti...“

Bilo je še veliko tega, kajti posnel sem vsako besedo, ki sva jo z Madelino spregovorila v tem stanovanju.

Toda za strica Charlieja je bilo že to čisto dovolj. Zasljepljen od ogorčenja je planil nad svojo mlado nezvesto ženo.

Tega nisem čakal nepripravljen. Skočil sem in ga prijel, preden jo je lahko stisnil za vrat.

— Ne počenaj tega! sem zaklical. Ali se izplača, da bi prišel zaradi nje v zapor?

— Umazanec! se je Madeline zadržala name. Izigral si me. Poslušaj, Charlie, je nagovorila strica. Saj ti lahko vse pojasnim...

— Pojdi! jo je prekinil stari z zlomljenim glasom. Moj odvetnik bo takoj storil vse potrebno. Ostala boš brez prebite pare.

Madeline je bilo jasno, da je njen poraz dokončen. Prestrelila me je s pogledom, nato pa ji je jok začel stresati telo. Odprla je vrata in opotekaje se odšla.

— Vem, da sem bil čisto navaden stari tepec, je zavzdihnil striček Charlie.

Pomagal sem mu priti do kavča.

— Zdaj pa se potrudite, da jo boš čimprej pozabil. Ali bi morda kaj popil?

Prikimal je:

— Prav bi mi prišel kozarec viskija. Ti si zdaj vse, kar imam, Mike...

Seveda ni mogel vedeti, da sem sam pri sebi nazdravljaval nekemu dnevu v bližnji prihodnosti, ko bo strička „doletela nesreča“. Dovolj dolgo sem že čakal na njegov denar. Nikakor nisem mogel spet tvegati, da bi moral spravljati s poti še kakšno Madeline.

● ZWEIKIRCHEN — SLOVENSKI
ATLETSKI KLUB 3:3 (1:0)

V nogometnem prvenstvu drugega razreda je bilo v nedeljo na sporedu 8. kolo prvenstvenih tekem. Slovenski atletski klub je moral nastopiti proti težkemu nasprotniku iz Zweikirchna, ki v zadnjem času velja za favorita 2. D razreda. Tekma na malem igrišču se je pričela hitro in gostitelji so v prvem polčasu povedli z golom. V drugem polčasu so slovenski nogometaši izenačili in celo povedli z 2:1, ob koncu tekme pa se je rezultat glasil 3:3. Tekma je bila povsem izenačena, saj sta si bila enakovredna tudi nasprotnika. Za SAK so dosegli gole Waldhauser Folti, Ferra Jože in Singer Mirko.

Ker so tudi najhujši nasprotniki SAK izgubljali točke, je slovensko moštvo kljub izgubi treh točk v zadnjih treh tekmah obdržalo drugo mesto. Na prvem mestu je sedaj moštvo Oberes Metnitztal pred SAK in Wölfnitzom, ki so vsi zbrali po 13 točk. Sledijo Launsdorf 12, Zweikirchen 11 in Weitensfeld 10.

V nedeljo bo igral SAK proti Weitensfeldu, nevarnemu nasprotniku. Igralci pričakujejo ob Koschatovi cesti v Celovcu mnogo navijačev!

Mladinsko moštvo Slovenskega atletskega kluba je igralo proti SV St. Vidu in gladko podleglo z 0:5.

Nekateri rezultati: St. Janž — Techelsberg 6:0; Rožek — Bilčovs 3:1; Kotmara vas — St. Ilj 4:0; Globasnica — Vovbre 1:2.

V 2. C razredu kjer igra moštvi Bilčovs in St. Janža, se bosta spoprijeli v nedeljo moštvi Rožeka in Kotmare vasi, ki se nista oddali nobene točke in si delita skupaj s 16 točkami prvo mesto. Zanimiva tekma bo na sporedu v Rožeku.

● KAC IZKLJUČEN ŽE PO PRVI
TEKMI ZA EVROPSKI POKAL

14-kratni avstrijski hokejski prvak KAC iz Celovca je preteklo soboto igral hokejsko tekmo za evropski pokal proti vzhodnonemškemu prvaku Dinamo Weißwasser in se tako drugič predstavil tekom enega tedna domačemu ljudstvu. Kakor je bilo pričakovati, so Celovčani doživeli hud poraz, saj je bil nasprotnik, ki je letos igral proti svetovnemu prvaku iz Češkoslovaške 2:2, premočan. Tradicija celovškega hokeja se torej tudi z letošnjo hokejsko sezono ni ohranila. Kakor vemo, je KAC po večletnem vrhunskem hokeju dosegel celotno polfinalno zmago evropskega prvenstva, pa je lani bil strmoglavljen prav tako v prvi tekmi za evropski pokal. Celovški KAC je šel pred leti med evropsko elito klubskih moštev, sedaj pa uživa isto slabo priznanje, kot ga uživa avstrijska hokejska reprezentanca. Z izključitvijo iz evropskega turnirja, pa je steklo po vodi tudi mnogo denarja, ki bi ga sicer prinesli obiskovalci tekem za evropski pokal.

Poraz proti nemškemu moštru je bil „programiran“, zato je bila tekma le treniškega značaja. Bila je namreč peta tekma tekom štirinajstih dni, odkar se je za KAC začela sezona. Poleg tega, da ni bilo dosti časa za priprave, pa je bila tudi letošnja nakupovalna „politika“ zelo ponesrečena. Celovčane bi morala prvotno okrepiti dva sovjetska hokejista, pa je prišel samo eden: Ziplakov. Nato so funkcionarji v naglici dobili Kanadčana Boullianneja, ki nikakor ni izpolnil pričakovanja.

Letošnja sezona se je torej pričela s kopicco ponesrečenih dogodkov. Štirim porazom je sledila le zmaga proti Feldkirchu. Poraze je doživel KAC proti češkemu drugoligašu iz Vitkovic, proti švicarskemu moštru La Chaux de Fond, proti jugoslovanskemu vicečempionu HC Jesenice in slednjič proti Dinamu. Na Jesenicah je KAC zgubil v četrti zvečer 3:5 (2:3, 1:1, 0:1). Igral je KAC, ki se ne more več naslanjati na kvaliteto inozemcev: Ziplakov je fizično prešlab, tehnično izboljšal, a nima soigralcev, ki bi izkoristili njegovih idej. Boullianne skoraj ne dosega kvalitete domačih igralcev.

V sredo zvečer je KAC igral v Weißwasseru povratno tekmo z Dinamom. Igra se je končala 3:9 (1:0, 1:4, 1:5).

V soboto se bo pričelo avstrijsko hokejsko prvenstvo in KAC bo v prvem kolu imel na domčem ledu v mestni hali za nasprotnika hokejski klub iz Kitzbühela. S tem se bo pričela serija prvenstvenih tekem, ki naj bi KAC zagotovile osvojitve 10. prvenstva zaporedoma, v celoti pa osvojitve 15. šampionata.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.43 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgledi — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno priljubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beležke — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.05 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 14. 10.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.55 Glasbeni mozaik — 7.55 Naš hišni vrt — 8.05 Družinski obzornik — 10.00 V žarišču — 10.45 Naša lepa domovina — 13.30 Aktualna reportaža — 13.45 Poskočno in zabavno — 14.30 Godba na pihala — 15.30 Voščila — 17.10 Pisano sobotno popoldne — 18.00 Deželni razgledi — 18.20 Novo o koroški visoki šoli — 18.35 Mala solistična parada — 19.05 Koračnice — 19.50 Note in beležke — 21.15 Solnograški slepar — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 15. 10.: 6.10 Igra na orgle — 7.40 Veseli muzikanti — 8.10 Kmetijska oddaja — 8.15 Kaj je novega? — 9.00 Prominentni igrajo svoje najljubše melodije: Paul Hörbiger — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.05 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Iz domovine — 14.30 Voščila — 15.30 Nogometna tekma Avstrija-Madžarska — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Govori deželni glavar Sima — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Zadnja postaja Dunaj.

Ponedeljek, 16. 10.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.45 Državni proračun, tvoj proračun — 11.03 Ljudske pesmi — 13.30 Na obisku pri koroških pihalnih godbah — 14.30 Knjižni kotiček — 14.45 Predstavljam vam — 15.00 Iz štajerskega glasbenega življenja — 16.15 Za ženo — 16.30 Leto otroškega vrtca — 17.10 To radi poslušamo — 17.52 Oddaja kmetijske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Staroavstrijska slikanica — 19.50 Note in beležke — 20.10 Kabaret v postelji — 21.00 Raziskovanje v planinah — 21.30 Iz avstrijskega glasbenega ustvarjanja.

Torek, 17. 10.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Šolska oddaja — 10.15 Glasbene zgodbe — 10.30 Psihologija — 10.45 Pesniška interpretacija — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 In ljudje so tako prijetni — 14.30 Kam poletiš, ljuba golobica — 15.00 Ljudska glasba iz štajerske — 16.15 Za ženo — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Avstrijci o Avstriji — 17.52 Oddaja sindikalne zveze — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Ljudska glasba — 19.50 Note in beležke — 20.10 Dileto musicale — 21.05 Prepevamo in pripovedujemo o deželi Drave.

Sreda, 18. 10.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Človek v upor — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.15 Stilizirana za vsakdan — 10.45 Varna pot v šolo — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 Zborovska glasba — 14.45 Koroška pesem — 15.00 Ura pesmi — 16.15 Za ženo — 16.30 V carobni deželi Ferdinanda Raimunda — 17.10 V dunajski kavarni — 17.52 Oddaja združenja industrialcev — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Kjer prepevajo, tam ostanemo — 19.35 Za prijatelja

planin — 19.50 Note in beležke — 20.10 Ivana ali družinski spor, radijska igra — 21.10 Skladatelj lahke glasbe — 21.30 Zvezne dežele poročajo: Dunaj.

Četrtek, 19. 10.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.15 Človeški glas v umetni glasbi — 10.30 Veliki svet malega kabareta — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 Zabeleženo na koroških cestah — 14.30 Iz mape not avstrijskih skladateljev — 15.00 Iz knjige gostov — 16.15 Za ženo — 16.30 Otroška oddaja — 17.10 Maxi Böhm, javite se — 17.52 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Avstrijska godba na pihala — 19.50 Note in beležke — 20.10 Jeseni, ko listje odpada — 21.00 Iz domačega glasbenega življenja — 22.30 Človek v družbi.

Petek, 20. 10.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 6.57 Avstrijski teden 1972 — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Klavirska dela — 10.30 Musical in njegovi literarni vzori — 11.03 Ljudska glasba — 13.30 Jesen že prihaja — 14.45 Književnost iz štajerske — 15.00 Zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroška oddaja — 17.10 Glasba za konec tedna — 17.52 Oddaja sindikalne zveze — 18.00 Deželni razgledi — 19.50 Note in beležke — 20.10 Orkestrski koncert — 21.30 Iz starih rokopisov.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 14. 10.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 15. 10.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

Ponedeljek, 16. 10.: 13.45 Informacije — Literarni studio.

Torek, 17. 10.: 9.10 Za vsakega nekaj — 13.45 Informacije — Šport od tu in tam — Otroci, poslušajte!

Sreda, 18. 10.: 13.45 Informacije — Sodobni avstrijski književniki: Alois Hergouth — Zbori pojeja.

Četrtek, 19. 10.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom.

Petek, 20. 10.: 13.45 Informacije — Po lovčevih stazah.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vaša dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nočturni.

Sobota, 14. 10.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Godala in ritmu — 12.10 Cilganski napetosti v koncertni glasbi — 12.40 Po domače — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.40 S knjižnega trga — 17.40 Z ansamblom Walter Wanderley Set — 17.20 Gremo v kino — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 Naš gost — 19.15 Z ansamblom Zadovoljni Kitanjci — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Vedri zvoki — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 15. 10.: 6.00 Dobro jutro — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.46 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanja v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši —

10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Popularne opere arije — 14.30 Humoreska tedna — 15.05 Nedeljska športna popoldne — 17.15 Radijska igra — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 16. 10.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Z velikimi zabavnimi orkestri — 9.40 Cicibanov svet — 12.10 Iz jugoslovanske simfonične zakladnice — 12.40 S tujimi pihalnimi godbami — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Slovenski amaterski zbori: Moški zbor „Jadrin“ iz Vrtojbe — 14.30 Voščila — 15.40 V galeriji lahke glasbe — 16.40 Zvoki in barve orkestra Mantovani — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Zabavni zvoki iz vzhodnoevropskih dežel — 19.15 Z ansamblom „Beneški fanti“ — 20.00 Operni koncert — 21.35 Tipke in godala — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.15 Od popevke do popevke.

Torek, 17. 10.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Belokranjske in žumbarske narodne — 12.10 Družabni plesi Franca Schuberta — 12.40 Z domačimi godci in ansambli — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Kaj vam glasba pripoveduje — 14.30 Z ansamblom Miro Souca — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Od melodije do melodije — 16.40 Naš podlistek — 17.10 Popolnodanski simfonični koncert — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Narava in človek — 19.15 Z ansamblom Borisa Franka — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.15 Koncert lahke glasbe — 22.15 Popevke se vrstijo — 23.05 Shakespeare: Soneti — 23.15 Ansambel „Slavko Osterc“ na studijskih posnetkih.

Sreda, 18. 10.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.45 Glasbeni spomini — 12.10 Iz opere „Pikava dama“ — 12.40 Od vasi do vasi — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Slovenske narodne v zborovskih priredbah — 14.30 Voščila — 15.40 Odskočna deska — 16.40 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 17.10 Glasbena galerija — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.15 Glasbene vinjete — 18.30 Naš razgovor — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 21.10 Lepe melodije — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Iz sodobne mehiške lirike — 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

Četrtek, 19. 10.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Pesmi slovenskih skladateljev — 12.10 Benjaminove pesmi — 12.40 Igrajo pihalne godbe — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Revija mladinskih pevskih zborov Slovenije — 14.30 Sestanek instrumentov — 14.45 Med šolo, družino in delom — 15.40 Popularni deli vokalno-instrumentalne literature — 16.40 Naš podlistek — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Zabavni orkester RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.15 Z ansamblom Francija Puharija — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 22.15 Češka mladja skladateljska generacija — 23.30 Paleta popevk in plesnih ritmov.

Petek, 20. 10.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Zaplešite z nami — 12.10 Iz opere „Krist pri Savici“ — 12.40 Z domačimi ansambli — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 Otroške pesmi — 14.30 Voščila — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Violinist Dejan Bravničar — 16.40 Dunajski simfoniki — 17.10 Operni koncert — 17.50 Človek in zdravje — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.15 S „štrlimi kovači“ — 20.00 Srečka Kumar in pevski zbor Učiteljske zveze Julijske krajine — 20.30 „Top-pops 13“ — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz pred polnočjo.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-50 — Tiska: Založništvo in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec — Borovlje.

AVSTRIJA 1

Sobota, 14. 10.: 15.00 Hišni koncert — 16.00 Za otroke — 16.35 Za družino — 17.00 Prizma — 18.00 Tedenski obzornik — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Posebej o kulturi — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Z bobni in s trompetami — 21.35 Šport — 22.05 Čas v sliki — 22.15 Mož brez zakona.

Nedelja, 15. 10.: 16.50 Doktorji — 17.40 Za družino — 18.25 Otrokom za lahko noč — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Šport — 20.15 V lastni zadevi — 21.30 Čas v sliki in šport.

Ponedeljek, 16. 10.: 18.00 Komorni igralec — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.55 Stan Laurel in Oliver Hardy — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Ljudje s farme Shiloh — 21.20 Poštni predal 7000 — 21.35 V boksah — 22.45 Čas v sliki.

Torek, 17. 10.: 18.00 Angleščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 18.55 To je moj svet — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Mesto za živali — 21.15 Gala 1972 — 22.40 Čas v sliki in šport.

Sreda, 18. 10.: 10.00 Neznano sosedstvo — 10.30 Kibernetika — 11.00 Mednarodni hotel — 16.30 Za otroke — 17.15 Mala šola risanja — 17.40 Antena — 18.00 Francoščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.55 Televizijska kuhinja — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Avstrijci v Braziliji — 21.20 Aprobo film — 22.10 Čas v sliki.

Četrtek, 19. 10.: 10.00 Ureditev šolskega akvarija — 10.30 Dekalog — 11.00 Fizika za vsakogar — 11.50 Naravni parki v Avstriji — 12.00 Formalna logika — 18.00 Italijanščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.55 športni mozaik — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Dali-dali — 21.35 Gong — 22.35 Čas v sliki.

Petek, 20. 10.: 10.00 Jakob Priglauber in njegov krog — 10.30 Rimske najdbe iz Ogledja — 11.00 League of Nations — 11.30 Šala — 18.00 Ostanli zdrav — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Slike iz Avstrije — 18.50 Oddaja sindikalne zveze — 18.55 Raji za živali — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Akte XY — 21.20 Prezezi — 22.20 Čas v sliki — 22.30 Odre prost za Mariko, revijski film.

AVSTRIJA 2

Sobota, 14. 10.: 17.00 Seniorski klub — 18.00 Panorama — 19.00 Veselje ob glasbi: Rita Streich — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Rekviem za deviškega kralja — 21.15 Tele-reprize.

Nedelja, 15. 10.: 18.15 Okretnica Kalifornija — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 20.00 Cvetlični kotiček — 20.15 Mednarodni hotel — 22.10 Tele-reprize.

Ponedeljek, 16. 10.: 18.30 Na obisku pri Cesarju Bresgenu — 19.00 Srce kot motor — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Pesem iz Avstrije: Tirolska — 21.05 Risani film: Poljska — 21.50 Tele-reprize.

Torek, 17. 10.: 18.30 Formalna logika — 19.00 Geografski sprehodi — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Filmska pomlad: Šala — 21.35 Tele-reprize.

Sreda, 18. 10.: 18.30 Naravni parki v Avstriji — 19.00 Tehnika visokih frekvenc — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Matthias Kneissl — 21.50 Tele-reprize.

Četrtek, 19. 10.: 18.30 Obvestila za učitelje — 19.00 Kontakt — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Svet znanosti — 20.55 Nevarnost iz zraka — 22.35 Tele-reprize.

Petek, 20. 10.: 18.30 Obisk pri Alexandru Lernet-Holenji — 19.00 Pustolovščina slikarstva — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Za konec tedna — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Show-Chance 1972 — 21.45 Tele-reprize.

S SADNIMI DREVESCI IN GRMIČI

d re v e s n i c e

Marko POLZER

Vazar pri St. Vidu v Podjuni

SO VSI ZADOVOLJNI!